

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

RFSU 2010

Att skapa förutsättningar för att förändra och förbättra människors liv har varit RFSU:s målsättning ända sedan starten 1933. RFSU är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation med syfte att sprida en kunskapsbaserad och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU slå håll på fördomar, öka kunskapen och öka den sexuella hälsan, i Sverige såväl som internationellt. RFSU har ett frihetsperspektiv och rättighetsperspektiv på sexualiteten om utgår från allas frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta. När du köper en produkt, är medlem, samarbetar eller stödjer RFSU:s arbete bidrar du till fortsatt förändring av människors liv.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

RFSU ÄR EXPERTER PÅ SEXUALITET	4
ORDFÖRANDEN HAR ORDET Lena Lennerhed	6
RFSU-PRISSET	7
SEXUALPOLITIK	8
FOKUS HIV/STI	15
FOKUS SEXUALITET I BARNDOMEN	19
LOKAL OCH REGIONAL FÖRSTÄRKNING	21
SEXUALUPPLYSNING OCH FÖREBYGGANDE ARBETE	24
BEHANDLING OCH RÅDGIVNING	38
INTERNATIONELLT SAMARBETE	45
KOMMUNIKATION	53
GENERALSEKRETERAREN Åsa Regnér	56
FAKTAFÖRTECKNING Lokala grupper och föreningar, Remissvar, Brev, Publicerade debattartiklar, Presmeddelanden, Medverkan i media, Teman Ottar Rapport, Utbildningar, föreläsningar, temadagar och studiebesök, Nätverk och referensgrupper, Publikationer	57
RFSU:S INTÄKTER	85
RFSU:S FÖRBUNDSSTYRELSE	86

RFSU ÄR EXPERTER PÅ SEXUALITET

”Jag drömmer om den dag då alla barn som föds är välkomna, alla män och kvinnor är jämlika och sexualiteten ett uttryck för innerlighet, ömhet och njutning.” Orden kommer från Elise Ottesen-Jensen, som 1933 startade Riksförbundet för Sexuell Upplysning – RFSU. Rätten till abort och preventivmedel, sexualundervisning i skolorna och avkriminalisering av homosexuella var några av de frågor som ”Ottar” och hennes kollegor stred för. För att få pengar till den kontroversiella verksamheten började man sälja kondomer – och så fungerar det än idag, efter mer än 75 år. I början drev RFSU sin kamp för upplysning, rättvisa och förändring i stark motvind, men så småningom ledde arbetet till stora förändringar och till och med lagändringar.

RFSU är kondomer och andra produkter, sexualupplysning, opinionsbildning, sexualpolitik, klinik, informatörer i skolan och mycket mer. Vi är en partipolitiskt, fackligt och religiöst obunden ideell organisation som arbetar för en öppen och positiv syn på sex- och samlevnadsfrågor.

Vi utgår från allas frihet att vara den man vill, att välja att leva som man vill och att njuta som man vill. Vi är övertygande om att sex och samlevnad är viktigt både för individen och samhället. Vi arbetar lokalt (till exempel med informatörer i skolan), nationellt (till exempel genom att påverka politiker) och internationellt (till exempel i form av utvecklingsprojekt i Afrika).

Till RFSU-kliniken vid Medborgarplatsen i centrala Stockholm kan man komma för provtagning och behandling av könssjukdomar, rådgivning och terapi. Här finns läkare, barnmorskor och psykoterapeuter, och ett nätverk av specialister är knutna till verksamheten. Vi tar emot cirka 10 000 patienter per år och är en av de större mottagningarna i Sverige. RFSU-kliniken fungerar också som en professionell kunskapsbas för förbundet och RFSU AB. Kliniken har alltid varit tidig med att lyfta fram problemområden och utveckla metoder för bemötande och behandling. På 1970-talet var vi först med att jobba med våldtäktsdrabbade, på 2000-talet har vi bland annat arbetat

med de psykologiska drivkrafterna bakom att köpa och sälja sex. När den offentliga vården tar över ansvaret för de områden och metoder som RFSU-kliniken uppmärksammat och utarbetat så tar vi oss an nya utmaningar.

På många platser i världen är tillgången till preventivmedel såväl som kunskapen om sexualitet mycket dålig. Särskilt fattiga, kvinnor, unga och homosexuella saknar makt och diskrimineras. Illegala aborter är vardag och sexualrådgivning och modern möd-ravård nästan obefintlig. Sedan 2008 är RFSU ramorganisation till Sida och under 2010 startar den första avtalsperioden som innefattar insatser och projekt med långsiktig finansiering i tio länder. Det ökar förutsättningarna för att arbetet med SRHR i respektive land blir mer framgångsrikt. Idag når vi fyra av sju världsdelar och driver samarbetsprojekt i Afrika, Asien och Sydamerika. Vi arbetar också för att påverka beslutsfattare, från kommunalpolitiker till FN-nivå. RFSU är experter på sexualitet och har sedan länge vågat säga det ingen annan säger. En av våra viktigaste uppgifter är att sprida kunskap och en öppen syn på sexualfrågor. Det gör vi bland annat genom att utbilda medlemmar, undervisa lärare, påverka politiker, hålla kurser och informera ungdomar i skolan – och vi når nära en halv miljon människor varje år! Förutom faktakunskap är diskussioner och utrymme för egna reflektioner viktiga inslag i våra kurser och utbildningar. Sexualupplysning ska ske med allvar och respekt, men utgå från glädje och njutning. Den som har kunskap kan välja vad som är rätt för en själv.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

2010 var ett år då RFSU tog nya tag för att stärka organisationen i hela landet. För att decentralisera verksamhet, resurser och makt inrättades tjänster i RFSU Stockholms, Göteborgs och Malmös lokalföreningar, med uppgift att bedriva föreningsutveckling i regionen och utgöra ett administrativt stöd.

En ny lokalförening valdes in, RFSU Kristianstad, och RFSU Linköping ombildades från lokal grupp till lokalförening.

På den internationella kvinnodagen 8 mars drog RFSU:s barnvagnsmarsch fram över Stockholms gator, i kamp mot att hundratusentals kvinnor varje år dör i samband med graviditet, förlossning eller osäkra aborter. Staffan Bergström, läkare och professor i internationell hälsa, tilldelades årets RFSU-pris för sin outtröttliga kamp mot mödradödligheten.

Hiv och aids har varit ett fokusområde för RFSU under året, och vid den årliga höstkonferensen var frågan om hiv, diskriminering och kriminalisering ett tema. RFSU beslutade att ställa sig bakom UNAID:s rekommendation att endast avsiktlig smittoöverföring av hiv ska vara straffbar. RFSU välkomnade också Socialstyrelsens utredning om vård och villkor för transsexuella, och ställde sig bakom att kraven ska tas bort om att en person som vill genomgå könskorrigering måste vara ogift, steriliseras och under 18 år.

RFSU har synts och hörts på gator och torg, på festivaler och i klassrum, i tv och radio. På Stockholm Pride, Almedalen, Bokmässan och Världsaidsdagen. I Kondomkampen och Colour of Love. Ett år är till ända. Det var ett bra år.

Lena Lennerhed

RFSU-PRISET

RFSU-priset gick till läkaren och gynekologen Staffan Bergström, professor i internationell hälsa vid Karolinska Institutet.

Förbundsstyrelsens motivering: Staffan Bergström får priset för sin outtröttliga kamp mot mödradödligheten. För att han med sin mångåriga kliniska erfarenhet från underutrustade förlossningsavdelningar i flera utvecklingsländer på ett trovärdigt sätt kan förklara varför kvinnor dör bara för att de blivit gravida. För att han aldrig missar chansen att berätta om hur hundratusentals kvinnors liv går till spillo varje år bara för att de inte anses värda att räddas. Och för att han lika envetet framhåller hur detta skulle kunna ändras om den politiska viljan fanns, om säkra aborter var en rättighet, om jämställdhet var norm och kvinnors rätt att själva bestämma över sina liv och sin sexualitet respekterades fullt ut.

Priset delades ut den 28 maj under ett publikt evenemang i Coctailbaren på Debaser Medis. Konferencier var RFSU:s mammaambassadör Sissela Kyle.

SEXUALPOLITIK

Under året har POP (enheten för policy, opinion och påverkan) jobbat med ett antal större aktiviteter. Det handlar om uppstarten av initiativet lokal och regional förstärkning och om att bevaka och påverka politiken i Sverige, i EU samt i relation till global policy och umecklingsamarbete. På 16 olika områden har vi sett at RFSU:s påverkanarbete bidragit till direkta förändringar i politiken. Arbetet handlar om att påverka policyprocesser, politiska beslut och finansiering till SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter). POP bistår dessutom Generalsekreteraren, kommunikations- och program/utbildningsenheterna med underlag och input. Under året påbörjades även ett arbete med att ta fram en strategisk påverkansplan samt ett utredningsarbete som kommer att bilda underlag för fortsatta RFSU-insatser angående EU:s externa och interna politik

SAKFRÅGOR

Valet 2010

2010 präglades till stor del av det svenska valet. Tillsammans med lokalföreningsrepresentanter tog enheten för POP fram de frågor RFSU särskilt skulle driva under valrörelsen. Vi formulerade krav för nationell politik och för den som drivs i kommuner och landsting.

RFSU har länge drivit frågan om att Sverige behöver en sammanhållen politik för det nationella arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Valåret blev ett tillfälle att särskilt fokusera på detta. För att synliggöra att det nationella SRHR-arbetet är ojämnt fördelat gjorde vi *Sverigebarometern*. Vi gick bland annat igenom i vilken utsträckning p-piller subventioneras, hur många ungdomsmottagningar/unga som finns i varje län, antal sexologiska mottagningar, aborttal etc.

Syftet med barometern var att belysa frågan om en nationell SRHR-strategi på den politiska dagordningen under valrörelsen. Den länsvis uppdelade statistiken ökade förutsättningarna för att media lokalt skulle upmärksamma resultaten. Många hänvisar

fortfarande till resultaten, där vi listat ”bäst” och ”sämst” som tydliga exempel på att det råder olika villkor i landet vad gäller tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa.

SRHR i utvecklingsamarbete och global policy

Sex är politik – men var är pengarna?

RFSU lanserade sin första rapport om granskningen av det svenska biståndet till SRHR. Rapporten visar att biståndet till SRHR har sjunkit trots ökad politisk prioritering av frågorna. Rapporten släpptes på ett seminarium där företrädare för regeringen och de rödgröna debatterade och UNFPA (the United Nations Population Fund) inledde.

RFSU påbörjade 2009 ett arbete med att ta fram ett material åt Utrikesdepartementet med syfte att förbättra dialog och kommunikation om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter på svenskaambassader och utlandsmyndigheter. Hösten 2010 var *Dialog för förändring*, ett material till stöd för policydialog om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter färdigt.

Under året har RFSU:s POP-enhet bistått den tvärpolitiska SRHR-riksdagsgruppen i dess arbete om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Almedalen

RFSU:s övergripande krav inför valet löd *Sex är politik – var är ministern?* och blev temat för RFSU:s medverkan under den årliga politikerveckan i Almedalen i Visby. RFSU medverkade med en monter i hamnen, som bemannades av lokalföreningsaktiver samt ett antal seminarier. I montern kunde man under veckan rösta på vem man ville se som sexualpolitisk minister. Det fanns t-shirts, knappar, påsar och affischer med budskapet.

Frihet från diskriminering

I Sverige lever idag tusentals människor som formellt inte har uppehållstillstånd eller annan laglig rätt att vistas här. Många är före detta asylsökande som vill undvika att skickas ut ur landet, andra har kommit för att arbeta men aldrig sökt något tillstånd för det. De saknar rätt till sjukvård på samma villkor som andra, vilket bland annat kritiserats av FN. Några av de största vårdbehoven gäller sexuell och reproduktiv hälsa.

RFSU har under flera år varit engagerade i det stora nationella nätverk som arbetar för papperslösas tillgång till hälso- och sjukvård. Arbetet gav delvis resultat under 2010 när en utredning som ska undersöka hur sjukvård på lika villkor tillsattes av regeringen. Utredningen presenterar sina slutsatser i maj 2011.

Baltic Pride

RFSU Stockholm arrangerade en resa till Litauens huvudstad Vilnius. En konferens hölls om mänskliga rättigheter kopplat till LGBT med olika talare från organisationer verksamma i Baltstaterna, politiker från EU och folk från Sverige, exempelvis från RFSL samt EU-minister Birgitta Ohlsson. Även RFSU:s tillförordnade generalsekretäre och programansvarige för hbt-rättigheter deltog. Dagen efter konferensen genomfördes Vilnius första Prideparad någonsin. Paraden hölls på ett avspärrat område på grund av motståndet mot att paraden genomfördes och först dagen innan blev det klart att den skulle genomföras då tillståndet att hålla paraden först hade dragits tillbaka. Efteråt hölls det tal av olika personer på området.

Internt strategiarbete

RFSU fick under 2010 stöd av Hewlett foundation för att förbättra samarbete och organisation mellan den internationella programverksamheten och påverkansheten. Vi genomförde två workshops. En var enbart för RFSU-personal och en tillsammans med bland andra Youth Vision från Zambia, Reproductive Health Uganda (RHU), Population Services and Training Center (PSTC) från Bangladesh, Tanadgoma från Georgien, Católicas por el Derecho a Decidir (CDD) från Bolivia och Tarshi från Indien som är RFSU:s internationella partnerorganisationer.

EU-arbete

RFSU arbetade på olika sätt med att uppmärksamma företrädare inom EU på frågor om SRHR. RFSU hade möten med Europaparlamentariker och EU-kommissionen. Inför möten med biståndsminister Gunilla Karlsson har RFSU tryckt på vikten av inkludera SRHR i olika beslut.

Nordiskt samarbete

RFSU beslutade under 2010 att arbeta mer strategisk och fokuserat med de övriga nordiska ländernas "RFSU-organisationer", Väestöliitto i Finland, Sex og Samfund i Danmark och Sex og politikk i Norge. Samarbetet avser främst ett samlat påverkansarbete gentemot de nordiska regeringarna för att föra fram en mer samlad progressiv

hållning inom EU och FN. Inför toppmötet, där 10-årsmarkeringen av FN:s millenniemål uppmärksammades, skickade de nordiska organisationerna gemensamma brev till sina respektive regeringar om vikten av att satsa på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Hewlett foundation

RFSU får sedan ett antal år stöd från Hewlett foundation med syfte att påverka det svenska stödet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i biståndet. Inom ramen för detta stöd arbetar vi med att uppmärksamma svenska beslutsfattare och tjänstemän på olika nivåer om vikten av att satsa på SRHR. Under 2010 gick Hewlett-stödet bland annat till arbete med policydialog, nordiskt samarbete och kampanjen *Unite for Women*.

UNFPA

RFSU samarbetar sedan många år med FN:s befolkningsfond, UNFPA. UNFPA är den organisation inom FN-familjen som har starkast mandat att jobba med SRHR. Under 2010 fick RFSU stöd från UNFPA för att uppmärksamma SRHR bland annat inom ramen för riksdagsvalet och i anslutning till Millennietoppmötet.

Sexuellt våld

Under hela året arbetade vi med frågan om att förebygga sexuellt våld. Detta var även ett område som vi valde att uppmärksamma särskilt under valrörelsen. Tillsammans med Centrum för sexualmedicin i Huddinge, Karolinska sjukhuset, och Centrum för våldsprevention vid Karolinska Institutet drev vi bland annat att regeringen bör inrätta en nationell hjälptelefonlinje dit personer som tror att de ska begå ett sexuellt övergrepp kan ringa för att få hjälp.

I allianspartiernas överenskommelser fanns denna telefonlinje med som vallöfte. Strax före valdagen aviserade jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (FP) att cirka 3 miljoner kronor skulle avsättas för inrättandet av telefonlinjen. Ärendet bereds nu på departementet.

Under våren deltog RFSU i en kampanj mot våldtäkter, *Krafttag mot våldtäkt*, tillsammans med Amnesty, RFSL, Alla kvinnors hus, Roks, Sveriges Kvinnolobby, SKR och UNIFEM.

Kampanjen genomfördes på webben och gemensamt uppmanade vi regeringen att vidta ett flertal åtgärder för att förstärka arbetet mot våldtäkter. Bland annat fanns kravet att inrätta en granskningskommission med uppgift att gå igenom våldtäktsanmälningar som inte leder till åtal och analysera utredningskvaliteten och identifiera brister så att rättsväsendets hantering av våldtäktsärenden kan förbättras. Den 28 april överlämnade vi 13082 namnunderskrifter till Nyamko Sabuni.

Dialog med Hiv-ambassadör

Under året inledde RFSU en dialog med Sveriges nye hiv/aids-ambassadör, Anders Nordström. RFSU har betonats vikten av att Sverige verkar för en integrering av hiv och SRHR i sitt internationella arbete.

KAMPANJER OCH MÄSSOR

Unite for Women

2010 dör 1000 kvinnor varje dag som en följd av att de blivit gravida. 2008 började RFSU:s arbete med att öka kännedom, engagemang och kunskap i frågan. Kampanjen Unite for Women med en barnvagnsmarsch som kulmen på framförallt ett digitalt engagemang, innebar även ett nytt mer kampanjinriktat sätt att kommunicera för RFSU.

Idéen om en barnvagnsmarsch under namnet Unite for women kläcktes under 2009 och då målgruppen rättviseintresserade kvinnor/föräldrar i storstäder 20-45 år har internet som sin främsta informationskälla, blev digitala kanaler den andra huvuddelen i kampanjen. Barnvagnen, med tillhörande specialdesignat barnvagnsskydd designat av Liselott Watkins, blev en symbol för mammors rätt till preventivmedel, abort och mödravård.

Internationella kvinnodagen, den 8 mars, valdes ut som en strategiskt bra dag att låta barnvagnsmarschen kulminera. Via humor, empati och en attraktiv förpackning hoppades RFSU väcka engagemang kring frågan, öka kännedom och kunskap, locka folk till marschen och sätta ytterligare press på politikerna.

Facebook och kampanjsajt

En mycket viktig del i kampanjen blev fansidan på Facebook som vid kampanjens slut den 8 mars 2010 hade 2212 fans (2011-02-07: 3483 fans). För att skapa nyfikenhet

kring kampanjen togs det fram humoristiska virala filmer som spreds via Facebook (FB) i första hand. Förutom fansidan fanns även två andra grupper: ”Jag hatar din barnvagn” och ”Det är kul att gå i bredd med barnvagn”. Dessa var mer tänkta som informationsspridare genom att folk gick med för att de ”höll med”, och sedan genom filmer och annan information skulle bli nyfikna på vår kampanjsajt uniteforwomen.se och RFSU.

Den 8 februari, en månad innan marschen startade ett blogguppror på kampanjsajten uniteforwomen.se där 29 kända personer berättade om hur det var att få barn, göra en abort, eller vara orolig under graviditet. Tre personer kopplade till RFSU:s projekt i Zambia bloggade också. Det fanns även ett politiskt upprop där man kunde protestera digitalt.

Kampanjmaterial

På BVC/MVC, i föräldragrupper, på öppna förskolor delades en folder och en flyer med information om RFSU:s internationella arbete och mödradödlighet ut. Materialet fanns även på en rad caféer i Stockholms innerstad. Vissa av caféerna hade även kampanjmuggar i rosa, med samma mönster som på barnvagnsskyddet.

Idéen med ett enhetligt barnvagnskydd var en viktigt framgångsfaktor. Det blev en ”kul och positiv” bild för media att sprida kring ett svårt budskap.

Barnvagnsmarsch 8 mars

Den 8 mars var det dags för marschen. Ca 600 personer, kvinnor och män, unga och gamla dök upp och deltog i den första barnvagnsmarschen i Stockholms historia. I efterhand kan vi konstatera att uppslutningen var över alla förväntningar. Som avslutning hölls tal av RFSU:s Generalsekreterare Åsa Regnér, ett samtal med mammaambassadörerna som modererades av Kattis Ahlström och och rapparen Petter stod för underhållningen. Vid en efterföljande lunch med biståndsminister Gunilla Carlsson överlämnades RFSU:s politiska krav och 1770 namnunderskrifter som genererats på kampanjsajten.

Genomslaget i tidningar och TV blev stort och även internationell media bevakade marschen

Ottar och RFSU på Bok & Bibliotek

RFSU Göteborg och Ottar delade en monter i B-hallen (förlag och tidskrifter) tillsammans med tidskrifterna Bang och Re:Public. Projektledare var Carolina Hemlin (Ottar) och Daniella Steen (RFSU Göteborg). I montern hade RFSU Göteborgs informatörer specialtryckta t-shirts, affischer (Sex is Politics), och ett uppskattat quiz som cirka 300 personer gjorde. 20 nya medlemmar värvades.

Gemensamt arrangerades sex seminarier och samtal med inbjudna gäster. Ottar arrangerade miniseminarierna *Prata sex och maskulinitet i skolan?*, författarsamtalet *Afrika och sexualitetens bojar* med författaren Nuruddin Farah, samt *Religion, sexualitet och media – ett samtal om påven, kyrkans roll, medierna och synen på sexualitet*. Seminarier och samtalen var välbesökta. Utbildningsradion filmade seminariet *Prata om sex med killar* som kan ses på UR Play.

RFSU Göteborg hade olika samtal i montern med bland annat bibliotekarierna Siska Humlesjö och Ida Forsberg och RFSU:s Stockholms Luis Lineo, samt författaren Inti Chavez Perez.

FOKUS HIV/STI

Hiv/STI är efter ett kongressbeslut 2009 ett av RFSU:s fokusområden. Under 2010 har RFSU:s kansli sökt att tydligare definiera arbetet med hiv/STI inom såväl påverkansarbete, klinisk verksamhet, program, upplysning och utbildning. Arbetet med att ta fram ett policyinriktat dokument som sammanfattar och tydliggör RFSU:s syn på arbete med hiv och andra sexuellt överförda infektioner har skett genom inhämtande av förslag från bland annat RFSU:s lokalföreningar och grupper. Dokumentet som har utarbetats under 2010 presenterades för beslut vid styrelsemöte i början av 2011.

Världsaidskonferens i Wien

Som ett led i prioriteringen av hiv/STI deltog delar av RFSU:s kansli och förbundsstyrelse i den internationella *Världsaidskonferensen* i Wien i juli 2010. Syftet med deltagandet var att ta del av aktuell diskussion och debatt för att lära sig mer om hiv utifrån olika vinklar. Teman som särskilt bevakades inkluderade hiv och SRHR-integrering, jämställdhet och hiv, nya metoder för hivprevention samt kriminalisering av hivöverföring. Deltagandet syftade även till att förbereda RFSU för ett än mer aktivt påverkansarbete i samband med nästa internationella hiv/aidskonferens. Information från konferensen och RFSU:s deltagande i denna spreds till RFSU:s medlemmar via RFSU-bloggen. RFSU bidrog också till konferensens program genom en presentation om vikten av en allsidig sexualundervisning för att effektivt förebygga överföring av hiv samt för att hindra stigma och diskriminering av personer som lever med hiv. RFSU:s och RFSL:s gemensamma projekt *Colour of Love* presenterades även på konferensen (av RFSL).

RFSU publicerade också tillsammans med bland andra IPPF och Hiv Sverige en poster med information om arbete mot kriminalisering av hivöverföring i Storbritannien och i Sverige med titeln *Laws and legality: Criminalising and stigmatising HIV*.

Information om Sverige

RFSU bidrog även med information om Sverige till IPPF:s och Hiv Europas sammanställning om situationen för personer som lever med hiv avseende efterlevnaden av deras sexuella och reproduktiva rättigheter i praktiken samt lagar och policys som påverkar detta.

För utredning av den svenska smittskyddslagen

Under 2010 startade vi projektet *Hiv, brott och straff*, ett samarbete mellan RFSU, RFSL och Hiv-Sverige. Projektet löper på tre år och delfinansieras av IPPF Innovation Fund. Syftet är att den svenska smittskyddslagen ska utredas, och att den rättsosäkerhet som idag råder då personer som utsatt någon för risken att få hiv, eller har överfört hiv åtalas, ska åtgärdas samt att medlemmarna i de tre organisationerna ska få mer kunskap om just hiv, brott och straff.

Som ett led i projektarbetet genomförde vi en rad aktiviteter, bland annat en medlemshelg på temat där också filmen *Hur kunde hon*, av Ingela Lekfalk, visades. Filmen porträtterar Lillemor som dömdes till 2,5 års fängelse för att hon inte berättat för sin man att hon bär på hiv och för att hon fött två barn utan att berätta för någon om sin hivstatus.

Världsaidsdagen

I anslutning till Världsaidsdagen 1 december gick vi för första gången ut i media och blev publicerade på *DN debatt* tillsammans med Hiv-Sverige, Per Ole Träskman, professor i straffrätt och Anders Karlsson, infektionsläkare. Artikeln genererade mycket uppmärksamhet via media, bland annat morgonsofforna i *SVT* och *TV4*.

Även RFSU:s lokalföreningar fokuserade på hiv/STI. Bland annat deltog RFSU Linköping tillsammans med RFSL Linköping och ungdomsmottagningen i en manifestation mot stigmatisering av personer som har hiv på Världsaidsdagen. Inger Forsgren, ordförande för Hiv-Sverige, talade på Stora torget om stigmatisering och hennes upplevelser av utsatthet. Sari Asa-Nicolaisen och Anders Dahl från ungdomsmottagningen i Linköping talade om den ”första linjen”, då man kommer för att testa sig och den ångest man kan ha av att inte veta eller inte vilja veta. På RFSL Linköpings café Joy visades filmen *Hur kunde hon*.

Höstkonferens med fokus på hiv-smittades situation

Årets höstkonferens för lokalföreningarna hade temat *hiv och smittskyddslagen*. Fokus för konferensen var de fördomar och negativa attityder som möter många människor som lever med hiv i Sverige idag, innehållet i Smittskyddslagen och RFSU:s arbete för att förändra denna. Konferensen behandlade även utbredningen av hiv idag, prevention, stöd och behandling samt innehöll en kort information om hur RFSU arbetar med hiv inom hela verksamheten.

Hiv/STI i Öresund

Malmö Stad har gett RFSU Malmö och RFSL Rådgivningen Skåne i uppdrag att genomföra en studie kring smittorisker gällande hiv och STI över Öresund. Anledningen till att man önskar få mer kunskap om hiv och STI i relation till människors rörelse- och beteendemönster i Öresundsregionen är en ökad incidens av hivsmittade i Skåne under 2000-talet jämfört med decenniet innan. Även incidensen för klamydia, gonorré och syfilis ökar. Det unika med Skåne, till skillnad från övriga storstadsområden i landet, är närheten till Danmark och en stor rörlighet över Öresund i och med tillkomsten av Öresundsbron liksom sedan tidigare färjorna mellan Helsingborg och Helsingör samt därigenom ökad arbets- och nöjespendling. Danmark uppvisar dessutom högre siffror vad gäller hiv och klamydia. Köpenhamn har traditionellt varit en stor nöjesmagnet för skåningar, där lockelsen utgörs av ett nöjesutbud likt vilken storstad som helst men också skillnader i lagstiftning (som smittskyddslagen eller lagen inom prostitutionsområdet) liksom en annan tolerans för alkoholkonsumtion, droger, handel med sexuella tjänster. Malmö Stad och Region Skåne erhåller statliga bidrag för att förebygga smittspridning av hiv och andra sexuellt överförda infektioner. Storleken på bidraget beräknas enligt en fördelningsnyckel som inte inkluderar de risker som boende i Sverige tar utanför landets gränser. I Skåne blir problematiken extra tydlig av skäl som nämnts ovan, och att var tionde person i åldern 20-24 år arbetspendlar till Danmark, och att det görs uppskattningsvis 25 miljoner personresor över Öresund per år.

Studiens syfte är att värdera närheten till Danmark, främst Köpenhamn, ur ett smittskyddsperspektiv när det gäller hiv och STI i Skåne. Projektet startade 1 maj 2010 och avslutas 31 mars 2011. Projektgruppen har genomfört fältstudier med relevanta aktörer inom det preventiva området i Skåne och Danmark, såsom myndigheter, organisatio-

ner och verksamhete. Projektgruppen har även genomfört en rad intervjuer med individer som på olika sätt har erfarenheter av Skånes närhet till Danmark ur ett sexuellt perspektiv. Beräknad tidpunkt för rapportredogörelse är april-maj 2011.

FOKUS SEXUALITET I BARNDOMEN

Sexualitet i barndomen har sedan 2007 varit ett fokusområde för RFSU. I första fasen låg fokus på att inhämta kunskap och utveckla egen kompetens inom området. Därefter genomfördes en rad aktiviteter, såväl lokalt som på nationell nivå, något som också fortsatte under 2010. Det är glädjande att det under 2010 även börjat formuleras idéer på hur man kan starta lokala projekt för att driva denna fråga vidare.

Temadag i Motala

RFSU Motala arrangerade i april 2010 temadagen *Hur handskas man som vuxen med barns sexualitet?* som en del av utvecklingsprocessen hos ett barn. Inbjuden föreläsare var Åsa Kastbom, barnpsykiater och forskare, som höll i tre olika föreläsningar, för två av Motalas tre nystartade familjehus (ett samarbete mellan skola socialtjänst) och en för föräldrar och personal vid Carlsunds gymnasium.

Enkätstudie

Rapporten *Förskolan och sexualitet – en enkätstudie om hur barns sexualitet bemöts i förskolan*, av Linda Leveau och Anna Kosztovics, bearbetades och färdigställdes under hösten 2010. Resultaten som presenterades i rapporten bygger på 215 besvarade enkäter från 51 olika förskolor runt om i landet. I rapporten redovisas bland annat i vilken uträkning personalen utbildats i frågor kring barns sexualitet, vilket utbildningsbehov man själv anser sig ha samt hur de talar om och möter barns frågor kring sexualitet inom ramen för sin verksamhet.

Rapporten har spridits vidare inom RFSU som ett underlag det fortsatta arbetet med frågan.

Utbildningshelg för RFSU informatörer

I samarbete mellan förbundskansliet och RFSU Malmö arrangerades i november en utbildningshelg för RFSU:s informatörer på temat barns sexualitet. Kursledare var Linda Leveau och Anna Kosztovics. Syftet med utbildningshelgen var att höja den lokala kompetensen så att fler lokalföreningar/lokalgrupper kan möta personalgrupper i frågor som rör barns sexualitet. Intresset för utbildningshelgen var mycket stort och resulterade i ett antal projektidéer om hur man kan arbeta vidare inom sin lokalförening/lokalgrupp.

Material om barns sexualitet

Ett arbete med att ta fram ett kortfattat material om barns sexualitet/barns sexuella uttryck påbörjades under hösten 2010. Materialet väntas vara klart under början av 2011.

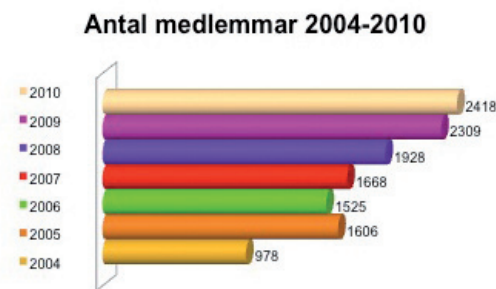
Mediamedverkan

Sedan barns sexualitet blev ett fokusområde har RFSU:s röst på ett tydligare sätt hörts i mediala sammanhang. Exempelvis publicerade *TT-spektra* under sommaren en intervju om hur föräldrar kan tala med sina barn om sexualitet. Artikeln spreds vidare till en rad olika lokaltidningar. Tidningen *Vi föräldrar* tog upp samma ämne i artikeln *Prata sex på barnets nivå*, där personal från RFSU intervjuades.

LOKAL OCH REGIONAL

FÖRSTÄRKNING

Under 2010 påbörjades arbetet med vad som kom att kallas *Initiativet för lokal och regional förstärkning*. Initiativet härrör från en rad kongressbeslut från 2009 om att flytta ut personal, verksamheter och resurser från förbundskansliet till lokalföreningarna. Tanken var att spridningen av för RFSU centrala verksamheter skulle stimulera hela RFSU sexualpolitiskt, organisatoriskt och medlemsmässigt.

Initiativet – som är en pågående process – innebär en decentralisering av resurser, verksamhet och därigenom också större möjlighet till påverkan. Initiativet består av tre delar: administrativt stöd, regional föreningsutveckling samt utlokaliserad verksamhet. Arbetet sattes officiellt den 1 juli 2010.

Administrativt stöd

Som en del i initiativet har de tre största lokalföreningarna RFSU Göteborg, RFSU Malmö och RFSU Stockholm förstärkts med resurser för administrativt stöd.

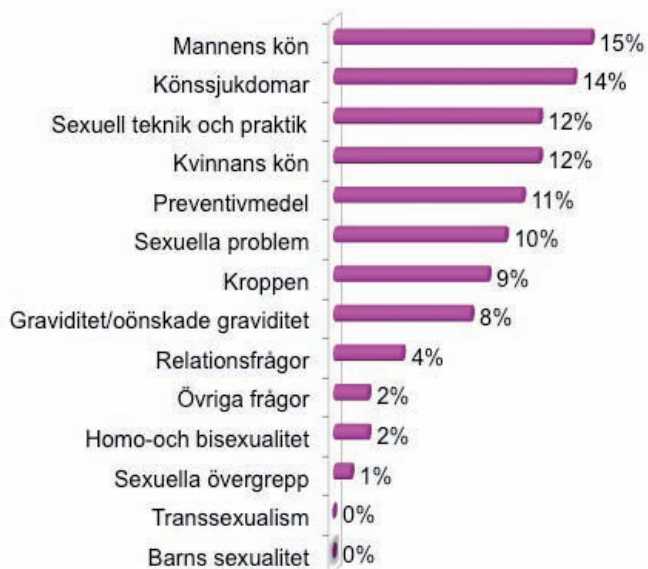
Regional föreningsutveckling

Föreningsutvecklingen har förstärkts genom att föreningsutvecklare anställts på 40 procent i de tre största lokalföreningarna i Göteborg, Malmö och Stockholm, med respektive styrelse eller verksamhetschef som arbetsgivare. En heltids föreningsutvecklartjänst finns kvar på förbundskansliet i Stockholm med samordningsansvar för organisationens föreningsutveckling.

Utlokaliserad verksamhet

Tanken är att verksamhet som faller under förbundskansliets ordinarie verksamhet i högre utsträckning ska kunna utlokaliseras till en lokalförening, tillsammans med resurser och ansvar för genomförandet. Exempel på detta är Stockholm Pride som genomfördes av RFSU Stockholm, och Skolprojektet, där utvalda delar genomförts av RFSU Göteborg och RFSU Stockholm.

**Fördelning av frågor som besvarats på frågelådan 2010
(n = 1 573)**

SEXUALUPPLYSNING

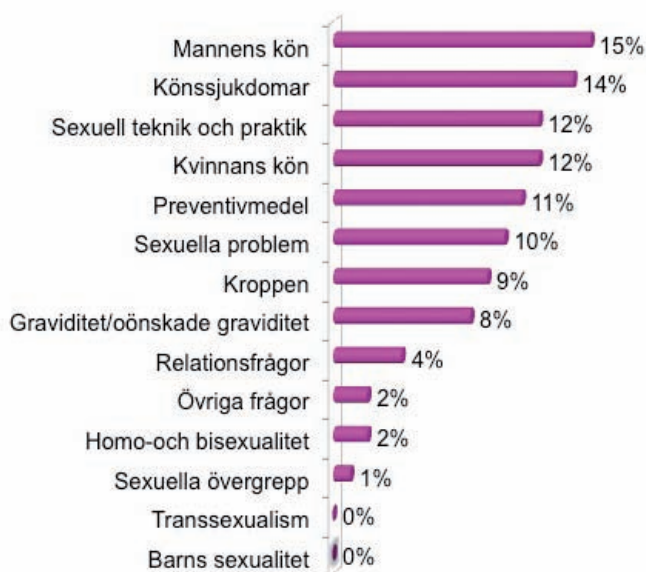
OGH FÖREBYGGANDE ARBETE

SEXUALUPPLYSNING TILL ALLMÄNHET

Frågelådan

Frågelådan är fortsatt en viktig kanal att nå ut till allmänheten med sexualupplysning, då den erbjuder en möjlighet till att få ett personligt svar på sin fråga. Under 2010 inkom drygt 1 573 frågor vilket är något mindre under föregående år. En förklaring till detta torde vara att man nu istället får svar på sin fråga genom RFSU:s nya sex- och relationssajt, som 2010 hade över 900 000 besökare. Frågelådan innehåller också ett stort antal sökbara exempelfrågor, där man snabbt kan få svar på sin fråga.

Fördelning av frågor som besvarats på frågelådan 2010
(n = 1 573)

Fortbildning och metodutveckling är som alltid en pågående del av arbetet med frågelådan. Årets frågelådsträff, då frågesvararna träffas för att diskutera frågeställningar och få handledning, hade autism som tema. Gunilla Gerland, författare till boken *Autism: relationer och sexualitet*, föreläste på temat.

RFSU TV

RFSU-TV-gruppen i Göteborg, bestående av tio medlemmar, tog fram sju tjugominutersprogram om sexualitet, relationer och sexualpolitik som sändes på öppna kanalen under våren 2010. Programmen finns även tillgängliga på RFSU:s webbplats. Syftet är att nå ut med information till en bredare publik på ett lättillgängligt sätt. RFSU-TV har också gjort en kortfilm om aktiviteterna under Världsaidsdagen den 1 december 2010. Projektet startade 2009 och pågår fortfarande.

Komikondom.com

Den av RFSU Rådgivningen Skåne och RFSU-Gruppen Malmö gemensamma verksamhet komikondom.com med sin hemsida och sitt utåtriktade kampanjarbete kom att avslutas under första kvartalet 2010. De riktlinjer som gavs från Socialstyrelsen var att kampanjer inte längre skulle skapas regionalt/lokalt utan istället nationellt. Det innebar att den verksamhet som bedrevs till och med mars, förutom hemsidan, var frågelådan. Hemsidan kommer att finnas kvar till och med 2011 med information, bilder och hänvisning till våra respektive organisationer när det gäller frågor kring sexualitet, samlevnad, identitet, kondomer och hiv/STI-information.

Preventionskampanj via Facebook

RFSU bidrog till Hiv-rådets preventionskampanj via Facebook kallad ”*knullträdet*” eller ”*det där trädet*” bland annat genom att vara delaktig i kampanjens inriktning och genom att diskutera vikten av ett sexualbejakande perspektiv med initiativtagare och genomförare av kampanjen.

Abort

RFSU förmedlar en frihets- och rättighetsbaserad information om abort till elever, samarbetspartners, intresserad allmänhet och nyanlända till Sverige. Information om den svenska abortlagen och tillgången till abort tas upp vid två olika tillfällen i *Lätt svenska*-projektet i *Svenska för invandrare* som riktas till såväl vuxna som gymnasie-studenter, se intern rapport: *Sexualitet och relationer på lättare svenska*. Abort tas upp i samband med graviditetspasset och under rättighetspasset.

Utbildning av informatörer för RFSU:s lokalföreningar hölls om abort ur ett socialt och medicinskt perspektiv. I *Kunskapsbanken*, en avdelning i RFSU:s intranät, lades information om stora internationella möten, nya data som berör minskad mödradödlighet och abort, för såväl Sverige, EU som resten av världen in under rubriken under *abort*.

Ett material om mödradödlighet och abort sammanställdes och har lagts ut på RFSU:s hemsida, *Mödradödlighet ur ett svenskt historiskt perspektiv och nutidens globala*. Materialet kan laddas ner på www.rfsu.se/sv/Sexualundervisning/Nyhetsbrev/Mars-2011/Faktahafte-fran-RFSU-Modradodlighet-ur-ett-svenskt-historiskt-perspektiv-och-nutidens-globala.

Övrigt

Utöver kontakter via hemsidan och föreläsningar fick RFSU runt 150 olika förfrågningar från lärare, elever, forskare, journalister med flera både i Sverige och internationellt om sexualundervisning.

RFSU gjorde ett studiebesök IPPF:s huvudkontor för att närmare studera vad IPPF gör beträffande sexualundervisning.

KURSER I MEDICINSKT OCH PEDAGOGISKT ARBETE

Socialt arbete

Det samarbete som RFSU inledde med Statens Institutionsstyrelse (SiS) under hösten 2009 fortsatte under 2010. Bakgrunden till samarbetet var att SiS fått ett regeringsuppdrag om att förstärka arbetet med vuxna missbrukare och ungdomar som har varit, är eller riskerar att bli utsatta för prostitution eller människohandel för sexuella ändamål. En viktig del i uppdraget var att utbilda personalen på behandlingshem i frågor om sexualitet, för att kunna identifiera och möta frågor om sexuell utsatthet. RFSU genomförde under året 15 utbildningar på behandlingshem runt om i landet.

Det finns få beskrivningar om hur man kan arbeta med sexualitet inom ramen för institutionsvården. Därför har utbildningsinsatsen dokumenterats och utvärderats, vilket resulterade i två rapporter och ett metodmaterial.

Utbildningar som RFSU-kliniken arrangerat

Sexologi 15 hp

Den 17:nde kursen i samarbete med Ersta Sköndal Högskola har avslutats, den 18:e har påbörjats och planeringsarbetet för den 19:e kursen har initierats. Deltagarna i årets båda kurser kommer från hela landet och har sammanlagt varit 42 till antalet. De representerar olika yrkeskategorier såsom läkare, barnmorskor, socionomer, och psykoterapeuter.

Andrologi 7,5 hp

Den tredje Andrologikursen har avslutats och en fjärde kurs har påbörjats i Göteborg med sammanlagt 41 deltagare. Utbildningen har skett i samverkan med Västra Götalands region och Ersta Sköndal Högskola. Intresset från olika ungdomsmottagningar och vårdcentraler i Västra Götaland har varit och är stort. Arbetet med planeringen för en femte kurs har påbörjats efter en förfrågan från primärvården i södra Bohuslän. De andrologiska kunskaperna är mycket eftersatta och det är angeläget att sprida denna kunskap i andra regioner än Stockholm när den efterfrågas.

Framnäs

En utbildning i sexologi med 20 deltagare och tio kurstillfällen har hållits för Framnäsgruppen. Framnäsgruppen arbetar på uppdrag av socialtjänstnämnder i hela Storstockholm och erbjuder familjebehandling, barn- och ungdoms behandling och familjerådgivning. Utbildningen omfattade tio kurstillfällen och det var 20 deltagare.

Integrering av hiv och STI i utbildningsverksamhet

RFSU integrerade hiv och STI som ett tema inom den utåtriktade informations- och utbildningsverksamheten såsom inom kurser i sexualitet för personer verksamma inom socialt behandlingsarbete.

UTÅTRIKTAD INFORMATÖRSVERKSAMHET

Informatörsverksamheten

Det kvalitetssäkrande arbetet har fortgått under 2010 och ett ramverk som utgör grunden för hur en RFSU-informatör arbetar i det pedagogiska mötet med unga i grupp har tagits fram: vilka ämnen som bör tas upp och hur man förhåller sig till målgruppen.

Två nationella utbildningar hölls enligt den nya modellen under året i Västerås och Gävle. Även RFSU Gotland höll en informatörsutbildning. Andra lokala informatörsutbildningar som helt finansieras lokalt har också hållits och redovisas av lokalföreningar.

Nätverket kring informatörsverksamheten (RIO – RFSU:s Informatörsorganisation) har mött två heldagar i april och november. Vi utbytte erfarenheter, hade bildningspunkter och förde diskussioner om hur verksamhetens möjligheter och utmaningar kan hanteras. En kontinuerlig diskussion förs på intranätet. Allt fler lokala grupper och föreningar utser lokalt ansvariga informatörssamordnare. Vi arbetar aktivt på att fördjupa kunnandet och att integrera RIO när vi planerar att förmedla information om andra projekt så väl lokala som nationella.

HBtQ-festivalen

RFSU Göteborg deltog i HBtQ-festivalen 12-16 maj med panelsamtal om olika aktuella ämnen samt delade festivaltält med RFSL Göteborg, RFSL Ungdom och Colour of Love där vi träffade festivalbesökare, bjöd in till polyhäng, queera boktips med inbjudna bibliotekarier och visade RFSU TV:s program.

Stockholm Pride

RFSU Stockholm hade ansvar för hela RFSU:s närvaro på Stockholm Pride. RFSU närvarade med ett eget tält i Pride Park, ordnade sex seminarier på Pride House samt hade ett ekipage i paraden. Tretton volontärer, i huvudsak från Stockholm men även andra delar av landet, deltog under veckan.

Temat för Stockholm Pride var makt och RFSU deltog med panelsamtalet *Ta makten över din njutning*. I RFSU:s tält i Pride Park ordnades fototävlingen *Hetaste bilden i båt*.

set och ett sexquiz. Båda aktiviteterna var mycket uppskattade. Därtill fanns kondomer, glidmedel, information och medlemstidningar tillgängliga. Framför tältet anordnades föreläsningen *Njut med din fitta* under öppningsdagen av parken. Många besökte tältet och aktiviteterna ledde till många skratt, nöjda deltagare, och nya kunskaper om sex.

RFSU ordnade sex seminarier på Pride House. Ett ordnades av RFSU:s förbundsordförande Lena Lennerhed, ett av RFSU Stockholms ordförande Kristina Ljungros samt fyra av RFSU Stockholms BDSM-grupp. Alla seminarier var välbesökta och ett par av BDSM-gruppens seminarier var fyllda till bristningsgränsen.

RFSU deltog också i paraden med den traditionsenliga röda brandbilen från 1930-talet. Sambaorkestern Rrriotsamba anslöt till ekipaget sista halvan av paradvägen. Ekipaget lockade många medlemmar och deltagare att ansluta till dans längst med paradvägen.

Dessutom bloggade flera av volontärerna flitigt under veckan på RFSU-bloggen om allt möjligt intressant som hände under veckan.

Colour of Love

Colour of Love är en säkrare sex-kampanj som är ett samarbete mellan RFSU, RFSL och RFSL Ungdom. Kampanjens budskap är *Behåll den sköna känslan* och syftar till att informera och motivera till säkrare sex och att vilja testa sig för hiv/STI. Inom projektet utbildas medlemmar i organisationerna i att med hjälp av speciellt framtagna samtalsmetoder ha motiverande samtal om säkrare sex inom uppsökande verksamhet. De som deltagit i utbildningen kan arbeta i *Colour of Loves* namn som kampanjinformatörer på till exempel musikfestivaler, stränder, i nattklubbsmiljöer med mera. Målgrupper för kampanjen är unga, unga vuxna och män som har sex med män (MSM).

Projektledningen förser samordnarna med rätt verktyg för att hålla informatörsutbildningar runt om i landet, vid både nationella kampanjer (finansierade av Smittskyddsinstitutet) och lokala kampanjer (finansierade av landsting/regioner). Tio samordnare har utbildats under 2010. De har i sin tur utbildat 110 informatörer, som tillsammans har samtalat med omkring 9 000 personer och delat ut ca 80 000 kondomer runt om Sverige (lokala kampanjer ej inkluderade).

Nationella aktiviteter under året:

- *Gaykryssning* Stockholm – Åbo, 29-30 april
- *HBT-festivalen* Göteborg, 14-16 maj
- *Peace & Love* Borlänge, 30 juni-4 juli
- *Arvikafestivalen*, 14-18 juli
- *Stockholmsveckan* i Visby, 21-25 juli
- *Stockholm Pride*, 28-31 juli
- *Pite dansar och ler*, Piteå, 29 juli-1 augusti
- *Uppsala Reggaefestival*, 4-7 augusti
- *Malmöfestivalen*, 20-23 augusti
- *Gaykryssning* Stockholm – Åbo, 11-12 november
- *Student Ski Week*, 23-27 januari 2011

En målgruppsutvärdering genomfördes för första gången under året. 516 respondenter svarade på frågor om hur de upplevde kampanjen.

62,5 procent av respondenterna sa att de känner till kampanjen sedan tidigare. 93 procent upplevde samtalet som bra eller mycket bra. 94,3 procent sa att de lärde sig något nytt i mötet med Colour of Love.

Under 2010 har formerna för projektet utvecklats och strukturerats och områden identifierats som kan utvecklas ytterligare, till exempel samarbete med lokala kampanjer och utbildning/stöd för lokala projektledare. Flera samtal om samarbete har inletts, för att nå ut bredare i målgrupperna. Arbete har inletts med att uppdatera samordningsmanualen och samordnarutbildningen, vilket kommer att färdigställas under våren 2011.

Ung 08

Andra veckan i augusti 2010 deltog RFSU Stockholm på *Ung08-festivalen* i Kungsträdgården i Stockholm. *Ung08* är den största ungdomsfestivalen i Sverige och anordnas av Kulturförvaltningen i Stockholms stad. Hundratusentals ungdomar rör sig på området under de fem dagar som festivalen pågår.

Projektet genomfördes som en del i RFSU Stockholms lokala Colour of Love-kampanj. Externa finansörer var Lafa (Landstinget förebygger aids) och Stiftelsen Oscar Hirschs Minne. Målgruppen var ungdomar men vi träffade även en del unga vuxna.

På festivalområdet delade vi tältet Kroppsverkstan med Egalia, RFSL Stockholms fritidsgård för hbtq-ungdomar. Två av dagarna hade vi dessutom besök av personer från hemsidan Umo.se. Varje dag hade vi ett nytt tema i tältet: kön, kropp, sex, aktivism eller superhjältar. Besökarna fick chans att associera skriftligt kring temana på ett stort papper.

Utbildade Colour of Love-informatörer höll samtal med besökarna utifrån Colour of Love-metoderna *Sant eller falskt*, *Hej Slemhinna*, *Anna/Erik*, *Kim* och *Tipsrundan* samt höll kondomskola med tränis (en penisatrapp i trä). Vi delade ut kondomkit och informationsmaterial. Dessutom höll vi i tre föreläsningar under veckan om kukkunskap, fittfakta och kondomer.

Besökarna köade för att komma in i Kroppsverkstan som var ett av de mest välbesökta tälten under veckan. Vi pratade med cirka 2200 personer och delade ut runt 3000 kondomer.

Fashion Against Aids

Fashion Against Aids arrangerades för tredje gången 2010 i samarbete med H&M. Syftet är att belysa hiv och aids. H&M tog fram en specialdesignad kollektion varav 25 procent av intäkterna går till hiv- och aidsprojekt. RFSU:s roll var att närvara vid lanseringen av kollektionen med utbildade informatörer. Nio H&M butiker i landet, samt ett evenemang på Sergels Torg i Stockholm, bemannades av RFSU-informatörer under perioden 19-22 maj. Informatörerna tog kontakt med kollektionens besökare och bjöd in till samtal om säkrare sex. Nytt för 2010 var att H&M valde att ta fram kollektionen med hjälp från sina egna designers. Kollektionen innehöll allt från kläder till tält och paraplyer. Fashion Against Aids-loggan fanns på produkterna.

Sexdagar i Malmö

Sexdagarna hölls under två dagar och en kväll i oktober. Det var ett samarbetsprojekt mellan RFSU Malmö, RFSU-Gruppen Malmö och Studenthälsan Malmö. Dagarna innefattade bland annat seminarier, en konstutställning och en mäsas på temat *sexualitet i Skåne*. Syftet med dagarna var att inspirera till ett lustfyllt perspektiv, ett öppet samtalsklimat och att skapa ett forum för reflektion kring lust och sexuell hälsa. Genom föredrag samt interaktiva moment ville vi upplysa om samt ifrågasätta samhällsli-

ga normer kring sexualitet. Vi ville särskilt lyfta fram en positiv sexualsyn, ett praktiskt och individnära samtalsklimat och genom detta främja sexuell hälsa. Målgrupper för arrangemanget var studenter och personal på Malmö högskola, ungdomar och unga vuxna i Malmö, samt personer som är yrkesverksamma inom människovårdande yrken.

Studiecirkel i sex- och samlevnad för vuxna

Under våren och hösten 2010 arrangerade RFSU Malmö i samarbete med Folkuniversitetet studiecirkeln *Sex och samlevnad för vuxna*. Höstens studiecirkel var den femte i ordningen som arrangerades och den planeras även att fortsätta under år 2011.

Exempel på ämnen och övningar som togs upp är sexualitetens historia, relationsanarki, hedersproblematik, att leva med hiv, transpersoner, intensivkurs i g-punktsorgasm, samt interaktiva övningar kring normer.

Det samlade intrycket av studiecirkelns två terminer år 2010 är mycket positivt och vi har fått god respons från deltagarna. Antalet var 20 till en början, men några droppade av under båda terminerna. Många har upplevt att det är högt i tak i diskussionerna och att man fått inspiration och kunskap kring olika ämnen.

Genom samarbetet med Folkuniversitetet bedömer vi att vi har nått ut till en målgrupp som annars inte skulle ha kommit i kontakt med RFSU.

Mötesplats för ungdomar

Ett samarbete med kulturhuset Arbis i Linköping inleddes för att kunna starta upp en mötesplats för hbtq-ungdomar. RFSU Linköping har tillsammans med personal på Arbis skapat en arbetsgrupp som ansvarar för det fortsatta samarbetet och ansökan om projektmedel. Mötesplatsen kommer förhoppningsvis att öppnas under våren 2011.

WAS

World Association for Sexual Health, WAS, arrangerade den 4 september för första gången den årligen återkommande World Sexual Health Day över hela världen. I Sverige arrangerades den i Malmö i samarbete mellan WAS, Malmö högskola och RFSU Malmö. RFSU:s förbundskansli medverkade i dagen med ett pass om sexuell hälsa i skolan.

V-Day

2010 års Vaginadag (V-Day) gick av stapeln den 27 mars på Högkvarteret i Stockholm. RFSU Stockholm var en av arrangörerna. Under dagen pågick en mäsas med olika utställare, bland annat representanter från Kvinna till Kvinna och RFSL. Besökarna hade även möjlighet att pyssla i fittverkstaden eller trycka egna pins. Det bjöds även på samtal och konst, exempelvis Sussies fittröra och filmvisning. Dagen avslutades med uppläsning av Vaginamonologerna. Den största samarbetspartnern för Vaginadagen 2010 var Lafa (Landstinget förebygger aids). Årets fokusfråga var City of Joy i Kongo dit 10 procent av intäkterna gick, resterande pengar skulle gå till ungdomsverksamheten Egalia samt till ett projekt för att kunna skapa ett V-Day event i Kampala. Tyvärr gick inte det senare samarbetet som tänkt, därför gavs hela den resterande summan till Egalia.

Vulvgruppen

Under våren 2009 bildades Vulvgruppen hos RFSU Stockholm. Syftet är att synliggöra frågor om kvinnors kön främst utifrån lust och njutning, men även med fokus på de problem som kopplas samman med kvinnors kön och njutning. Under 2010 har gruppen bestått av tio personer och sex cirkeltillfällen har genomförts, teman har bland annat varit mens, sexleksaker, film om kvinnors sexualitet och fittan i konsten. Inom ramen för cirkeltillfällena genomfördes ett studiebesök hos Lovestore och ett hos Ylva Maria Thompson i hennes ateljé. Vulvgruppen har dessutom hållit ett aktivistmöte för att spåna fram idéer om hur vi kan synliggöra fittan och kvinnors sexualitet, samt ett avslutande fitt-jul-pyssel. Ett första möte för att sätta igång en ny studiecirkel Fittan i fokus 2 har genomförts med intresserade personer och studiecirkeln kommer att startas i början av 2011.

SEXUALUNDERVISNING

RFSU:s arbete med sex- och samlevnadsundervisningen har, liksom under föregående år, framför allt varit inriktat på avdelningen om sexualundervisning på RFSU:s hemsida, kurser och föreläsningar samt arbetet med lärarutbildningen och skolans kursplaner. Huvudsyftet med RFSU:s arbete med sex- och samlevnadsundervisning i skolan är att förbättra förutsättningarna för skolorna och stödja dem i deras arbete.

Lärarutbildningen

Lärarutbildningarna har varit föremål för RFSU:s arbete under flera år. I början av 2010 antogs en ny lärarutbildning av regeringen. RFSU har arbetat för att sex och samlevnad ska vara ett obligatoriskt inslag i samtliga lärarutbildningar och arbetet har gett visst resultat. Från att inte alls ha funnits med tidigare, har sex och samlevnad nu blivit ett tydligt obligatorium på utbildningen av grundlärare åk 4-6. För blivande ämneslärare (åk 7-9 och gymnasiet) finns en skrivning om att frågor om sex och samlevnad bör kunna inrymmas i det utbildningsvetenskapliga kärnan, som samtliga lärarkategorier ska läsa.

Läroplaner och kurs- och ämnesplaner

Under året antogs nya läroplaner och kursplaner för grundskolan och ämnesplaner för gymnasieskolan. RFSU har gett två remissvar på de förslag som lagts fram. RFSU har arbetat för att sex och samlevnad ska finnas med i fler ämnen än de nuvarande, för att understryka att det är ett ämnesövergripande kunskapsområde. Slutresultatet är ett steg framåt. Frågor om sexualitet, identitet, relationer, genus/könsroller, jämställdhet m m finns nu tydligt med i både de naturorienterande och de samhällsorienterande ämnena. För gymnasiets del är de nya ämnesplanerna en än tydligare förbättring.

Avdelningen ”sexualundervisning” på hemsidan

På sexualundervisningssidan, www.rfsu.se/sexualundervisning, kan man hitta artiklar om metoder, kommentarer om sex- och samlevnadsområdet, materialtips, sexualpolitik m m. Den uppdateras regelbundet, med artiklar, ledarkommentarer och nyhetsbrev. Ledarkommentarerna har handlat om lärarutbildningen, mödradödlighet, kondomanvändning, sexuella övergrepp, motivation och världsaidsdagen.

Ett särskilt metodmaterial om sexuella trakasserier i skolan har gjorts som pdf-fil liksom ett om metoder i sexualundervisningen.

Nyhetsbrev om sex- och samlevnadsundervisning i skolan

Under 2010 kom detta nyhetsbrev ut åtta gånger och innehöll sammanlagt över 100 notiser. Nyhetsbrevet har över 800 prenumeranter på skolor, organisationer och myndigheter. Nyhetsbrevet består av information om vad som händer på skolområdet när det gäller sex och samlevnad, nationellt och internationellt.

Sex på kartan – upplysningsfilm för skolan

RFSU fick 2008 ett anslag från Allmänna arvsfonden för att i samarbete med UR (Utbildningsradion) göra en animerad film om sex och samlevnad riktad till högstadiel elever. Filmen färdigställdes under 2010 (premiären skedde i januari 2011) och förhandsvisades för elever och lärare under höstterminen. Gensvaret var väldigt positivt. Den första artikeln om filmen publicerades i DN Kultur den 23 december, vilket blev upptakten för den enorma uppmärksamhet filmen har fått.

Sexualkunskap – bok för lärare

UR och RFSU har i ett samarbete gett ut boken *Sexualkunskap* som vänder sig till lärare. Boken anknyter till filmen *Sex på kartan* och dess teman liksom till UR:s egen satsning på sex- och samlevnadsområdet. Boken tar bland annat upp pubertet, onani, oskuldsbegreppet, kärlek och respekt och innehåller både fakta, resonerande texter och förslag till metoder.

Sexualundervisning på mellanstadiet

Under 2010 påbörjades på allvar arbetet med metoder för sexualundervisning på mellanstadiet (åk 5-6). Projektet utförs på uppdrag av RFSU:s förbundskansli av RFSU Göteborg och RFSU Stockholm. RFSU Göteborg ska ta fram metoder om hur man kan arbeta med gränssättning och kroppslig integritet. RFSU Stockholm ska ta fram ett läromedel i sex och samlevnad, som ska bestå av ett elevhäfte och lärarhandledning. Arbetet ska färdigställas under 2011. Läromedlet lanseras under början av 2012.

Unga sex och internet

Ungdomsstyrelsen i samverkan med Umeå universitet, RFSU och Bris, arrangerade en kurs på temat *Unga, sex och internet* under 2010. Medverkande var flera av landets främsta experter på området, och deltagare var i första hand de som har en operativ, samordnande eller strategisk roll inom skolan, socialtjänsten, ungdomsmottagningar eller fritidsområdet.

Kursen arrangerades på sex platser i landet med kursledare från RFSU och Bris. Varje kurs hade en grupp bestående av 35 deltagare. Kursen omfattade 7,5 högskolepoäng och pågick 3X3 dagar under året. Kursen innehöll föreläsningar, litteraturstudier, metod och prevention och avslutades med en examinationsuppgift. RFSU var kursledare på fyra av de sex kursorterna, Bris på två.

Bakgrunden var ett regeringsuppdrag 2008 med syfte att öka kunskapen och medvetenheten om flickors och unga kvinnors, pojkars och unga mäns attityder till och erfarenheter av sexuell exponering och sexuella tjänster mot ersättning. Uppdraget ska bidra till det generella förebyggande arbetet för att minska riskerna för sexuell exploatering av barn och ungdomar.

Sexualitet och relationer på lättare svenska

RFSU Göteborg påbörjade under andra hälften av året projektet Sexualitet och relationer på lättare svenska. Det är ett treårigt projekt som syftar till att genomföra utbildningsinsatser i sex och samlevnad på SFI och IVIK (introduktionsutbildningar för nyanlända gymnasieelever), fortbilda lärare inom SFI och IVIK samt utveckla metoder som kan användas av lärare och informatörer.

Under hösten har RFSU-informatörer fortbildats och har sedan genomfört flera utbildningsinsatser, både på SFI och IVIK då man testat olika metoder och sedan utvärderat dem. Sexualitet och relationer på lättare svenska fortsätter 2011 och 2012.

BEHANDLING OCH RÅDGIVNING

RFSU-KLINIKENS VERKSAMHET

RFSU-klinikens verksamhet innefattar både kliniskt och utåtriktat arbete. Den kliniska delen innehåller sexualmedicinskt- och psykoterapeutiskt patientarbete. Den utåtriktade verksamheten består, bland annat, av utbildningar, handledningsuppdrag, kontakter med media med mera.

Förhandlingar med Stockholms läns landsting under delar av 2009 och 2010 ledde till att ett nytt avtal tecknades 1 april 2010. Avtalet innebar att en åldersgräns på 20 år infördes och att finansieringen helt baseras på antalet besök.

Det totala antalet patientbesök uppgick under året till 11 930 vilket är cirka 200 fler än förra året. Klinikens barnmorskor och sjuksköterskor har tagit emot 80 procent av patienterna och läkare och terapeuter cirka 10 procent vardera. Av klinikens besökare var cirka 40 procent män och 60 procent kvinnor. Åldersspridningen var stor men den största gruppen besökare var mellan 20-35 år.

KLINISKT ARBETE

HIV/STI och aborträttigheter

Basen i det sexualmedicinska arbetet är det preventiva arbetet som syftar till att minska spridningen av STI (klamydia, gonorré, hiv och syfilis) och förebygga oönskade graviditeter.

För klinikens barnmorskor och sjuksköterska bestod arbetsuppgifterna huvudsakligen av patientmottagning, telefonrådgivning och att besvara frågor i RFSU:s frågelåda. En av barnmorskorna bistod också RFSU AB genom att, via telefon och e-post, svara på konsumenternas frågor om RFSU AB:s produkter. Sjuksköterskan var utöver patient-

mottagning också projektledare för projektet *Med samtalet som verktyg*. Ett projekt som syftar till att utveckla och implementera samtalsmetoden MI i verksamheten.

Under året hade RFSU-kliniken förmånen att handleda cirka 20 barnmorskestudenter. De deltog var och en under en dag i arbetet tillsammans med klinikens barnmorskor och sjuksköterska.

Två undersköterskor med utbildning i smittspårning hade ansvar för det praktiska arbetet vid mottagningarna, provsvar, stora delar av kontaktspårningen samt provtagning.

Besöksorsak

Den vanligaste anledningen till besök vid kliniken har varit oro för sexuellt överförda infektioner. Kvinnorna vill också ha råd om preventivmedel och få recept på dessa. Övriga frågor har gällt andra sexuellt relaterade problem, så som till exempel smärta vid samlag. Många patienter återkommer till RFSU kliniken men varje år tillkommer det också ett antal nya besökare. Andelen nybesök brukar ligga mellan 30-40 procent vilket även gäller för 2010 då andelen var 38 procent .

Köns- och åldersfördelning

Det var ca 30 procent fler kvinnor som sökte sig till den sexualmedicinska mottagningsverksamheten vilket är en något högre andel kvinnor än det varit tidigare år. Orsaken är att preventivmedelsrådgivningen och förskrivning av preventivmedel i huvudsak efterfrågas av kvinnor. Åldersmässigt är spridningen stor men den största gruppen, cirka 70 procent är mellan 20-35 år.

Öppet hus mottagning

Öppet hus mottagningarna mellan klockan 15-20 på måndagar och klockan 9-11.30 på torsdagar är mycket populär bland besökarna. Vi har oftast kunnat ta emot alla som sökt till oss, annars har vi erbjudit annan bokad tid eller hänvisat till andra mottagningar. Möjligheten att boka tid via webben är mycket uppskattat och har under 2010 utnyttjas av många.

SEXUELLT ÖVERFÖRDA INFEKTIONER

Provtagning, behandling och smittspårning är viktiga delar i arbetet med att förebygga spridning av de sexuellt överförbara infektionerna. Av dessa infektioner är klamydia den dominerande. Under 2010 har man, på riksnivå, sett en nedgång i sjukdomsincidensen.

Även på kliniken kan vi se en liten minskning. Av de drygt 5600 klamydiaprover som togs på kliniken under 2010 visade sju procent på klamydiainfektion. Detta kan jämföras med 2009 var andelen drygt åtta procent.

Den 13 september arrangerades Klamydiamåndagen i Stockholm. Kliniken hade då öppet hus för klamydiaprovtagning från klockan 9 på morgonen till klockan 20 på kvällen.

Mykoplasma genitalum är en sjukdom som ökat de senaste åren. Prov tas på patienter med symtom där klamydia inte kunnat påvisas. Under året har vi tagit 347 prov och av dessa har cirka 12 procent påvisat sjukdomen.

Smittspårningen tar stora resurser i anspråk vilket påverkas av antalet smittade och hur många sexuella kontakter som varje smittat har haft de senaste 12 månaderna.

STI- provtagning

Prov	Antal prov	Antal positiva	Kvinnor, positiva prov	Män, positiva prov
Klamydia	5638	402	202	200
HIV	1159	2	0	2
Gonorré	2579	11	4	7
Syfilis	353	0	0	0

Preventivmedelsrådgivning

Under året delade vi ut cirka 7500 kondomer. Därutöver har barnmorskorna och läkarna på kliniken förskrivit över 2000 preventivmedelsrecept. Det mest förskrivna preparatet är Cerazette. Därefter kommer Neovletta och NuvaRing. Yasmin är fort-

farande ett av de populäraste preparaten även om förskrivningen har minskat något sedan 2009.

De kvinnor som valt spiral är något fler 2010 än 2009. Ökningen är från cirka 60 till cirka 95 kvinnor. Kopparspiral är nästan dubbelt så vanlig som hormonspiral. Implanon, preventivmedel i form av en stav som sätts in under huden, är det något färre kvinnor som valt i år jämfört med förra året.

Preventivmedels- och STI rådgivning per telefon

En timme, tre dagar/vecka har en barnmorska tagit emot telefonsamtal från allmänheten. Dessa samtal har under året uppgått till ca 700 st. Av dessa är det ca 65 procent kvinnor och 35 procent män som ringt för rådgivning. De vanligaste frågorna har gällt preventivmedel, STI samt problem relaterade till kroppen och sexualiteten. Telefonen är tillgänglig för alla oavsett var i landet man bor och att kunna ställa frågor anonymt är uppskattat.

SEXUALRÅDGIVNING OCH PSYKOTERAPEUTISK VERKSAMHET

Mottagningsverksamhet

För sexualrådgivningen och det psykoterapeutiska arbetet svarar en behandlingsgrupp med psykoterapeutisk utbildning och erfarenhet. Två fastanställda legitimerade psykoterapeuter utgör "navet" i verksamheten. Övriga terapeuter är konsulter och har sina huvudsysselsättningar i annat psykoterapeutiskt behandlingsarbete och utbildningsverksamhet. Under året har den psykoterapeutiska verksamheten på kliniken utökats med en konsult som också är psykiatriker.

Antalet besök till den terapeutiska verksamheten uppgick under 2010 till 1197. Detta motsvarar ca tio procent av klinikens besök. Sammanlagt var det 240 individer som besökte terapeuterna under året. De flesta har tagits emot för kortare kontakter. Drygt 75 procent av besökarna har gjort maximalt fyra besök. Det har varit lika många män som kvinnor som besökt mottagningen. Åldersfördelningen har varit spridd och patienter mellan 19 och 71 år har tagits emot för samtal under året.

Sexualrådgivning via telefon

Basen för den sexualrådgivande och psykoterapeutiska verksamheten är en telefonmottagning som är öppen fyra dagar i veckan, en timme åt gången. Under år 2010 svarade två av klinikens psykoterapeuter för dessa fyra timmar. Cirka 1000 personer har fått individuell sexualrådgivning per telefon. Samtalen kommer från hela landet men främst från Stockholms län och det är något fler män än kvinnor som ringer.

Männens frågor gällde främst erektionsproblem, tidig utlösning, bristande lust eller sexberoende. Det är också vanligt att mannens partner konsulterar kliniken för till exempel hans bristande lust eller hans sexmissbruk.

Även i telefonsamtalen från kvinnor har bristande lust varit ett återkommande problemområde. Därutöver har, bland annat, smärtupplevelser i samband med samlag och sexuella övergrepp och dess konsekvenser varit orsaker till att kvinnor sökt hjälp. Även anhöriga till personer som utsatts för sexuellt våld tas emot för samtal på RFSU-klinken. Kliniken samarbetar med Södersjukhusets Akutmottagning för våldtagna kvinnor, Stockholms kommuns kriscentrum för kvinnor och Alla kvinnors hus.

Fortfarande är tendensen att allt fler med svårare problematik vänder sig till klinikens rådgivning. Bland annat är det allt fler unga vuxna som uttrycker djup oro över sina sexuella svårigheter så som tvångsmässig sexualitet, funktionsstörningar och bristande lust.

Telefonrådgivningen kombineras med tidsbeställning vilket innebär att patienterna har erbjudits tider utifrån de resurser kliniken har. Även akuta tider har kunnat erbjudas vid behov. Patienter har också kunnat hänvisas till andra institutioner eller mottagningar som finns i klinikens kontaktnät.

Utöver enskilda människors frågor kommer många förfrågningar från till exempel psykiatrins öppenvård, familjerådgivningen eller enskilda terapeuter som inte tycker att de har tillräcklig sexologisk kompetens eller möjlighet att möta de sexuella problemen inom sina respektive verksamheter.

UTVECKLINGSARBETET VID RFSU-KLINIKEN

Vårt ambition med att kvalitetssäkra klinikens arbete fortsatte under 2010. Inom den terapeutiska delen av verksamheten pågår ett arbete med att ta fram ett självskattningsformulär för bedömning av psykosexuell hälsa. I arbetet med att utveckla klinikens kvalitetsarbete har vi sökt efter lämpliga självskattningsformulär som kan mäta patientens upplevelse av såväl psykisk som sexuell hälsa. Det har då visat sig att när det gäller sexuell hälsa, som inte bara omfattar vissa fysiska aspekter, finns egentligen inget bra mätinstrument utformat. Ett bra formulär som kan mäta psykosexuell hälsa skulle fylla ett behov inte bara för vår verksamhet på kliniken utan för behandlare och patienter inom många olika verksamheter. Inte minst inom områden som i sitt uppdrag fokuserar på psykisk ohälsa och där man så ofta tappar bort sexualiteten som en viktig aspekt av hälsa.

MI-samtal

Vårt utvecklingsprojekt, finansierat av Stockholms läns landsting, med målet att utveckla det preventiva samtalet fortsatte och avslutades under 2010. Tre personer från kliniken gick en grundläggande utbildning i MI (Motiverande samtal) som sedan har byggts på med en mer omfattande utbildning. Därutöver togs en samtalshandledning fram som kan användas av klinikens personal.

Män som utsatts för sexuellt våld

RFSU kliniken har under många år arbetat med frågor som rör sexuellt våld. Under de senaste åren har vi uppmärksammat att allt fler män med erfarenhet av sexuella övergrepp sökt sig till oss. Ofta kanske man söker för någon form av sexuell problematik som senare visar sig ha kopplingar till erfarenheter av övergrepp. I vår planering för 2010 hade vi hoppats kunna påbörja ett projekt för att synliggöra gruppen män som utsatts för sexuella övergrepp/sexuellt våld. Dessvärre fick vi inte de projektpengar vi sökte för 2010 varför projektet fått ligga på is under året.

SEXUALTERAPEUTISKA MOTTAGNINGEN I SKÅNE

RFSL Rådgivningen Skåne och RFSU Malmö har sedan 1999 haft en gemensam Sexualterapeutisk mottagning. Mottagningens mål är att tillhandahålla sexualterapeutisk behandling riktat till Skånes befolkning. Resurserna har i stort tagits i anspråk utifrån Skånes befolknings geografiska fördelning. Efterfrågan av sexualterapeutisk behandling har varit hög.

Terapeuterna arbetar företrädesvis med individuella kontakter samt med parterapi. Behandlingen bedrivs med psykoterapi utifrån psykodynamisk grund samt stödjande terapi.

Utgångspunkten för verksamheten är att individens sexualitet, könsidentitet och sexuella orientering är delar av våra jag som utvecklas och förändras livet igenom. En känsla av förankring i sin sexualitet och en trygg sexuell-och könsidentitet är väsentliga för vårt psykiska välbefinnande i sig såväl som förutsättningar för att som individ kunna ta ansvar för sina sexuella handlingar och att kunna integrera fungerande säkrare sexstrategier. På mottagningen möter terapeuterna personer med sexuell problematik av psykogen karaktär. Det rör sig om sexuella problem till exempel olust, orgasmsvårigheter, för tidig utlösning, avsaknad av/försenad utlösning, personer utsatta för sexuellt våld och/eller tvång, sexuell självbilda-/självkänsloproblematik (brister i sexuell självutveckling), intimitetsproblematik, avvikande sexuellt beteende såsom tvångsmässig sexualitet, sexuell identitetsproblematik och könsidentitetsproblematik.

Mottagningen har sammantaget under 2010 utfört 627 bedömande eller behandlande samtal fördelat på 27 kvinnor och 33 män samt två transpersoner. Av kontakterna har 20 varit långtidsterapier och 39 varit korttidsterapier (inkluderande parterapi) alternativt bedömnings-/rådgivande samtal. En utbildningsterapeut har haft ca 30 samtal under året fördelat på en man och en kvinna. Mottagningen har under 2010 haft tillgänglighet via en telefontid per vecka samt flexibla mottagningstider.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

2010 var det första året av implementering av verksamhet inom det nya ramavtalet med Sida. Verksamheten med partners, inom de fem programmen, beskrivs nedan liksom det partnerskapsmöte som hölls under augusti i Stockholm. Förutom stöd till partnerorganisationer har året inneburit ett stort internt utvecklingsarbete med fokus på kvalitetssystem, processledning och biståndseffektivitet. Det har varit ett spännande och lärorikt år som förhoppningsvis gör att vi är ännu bättre förberedda för att bedriva utvecklings- och projektverksamhet. Förutom insatserna inom ramprogrammet har också projekt bedrivits i Tanzania (TMEP, Tanzanian Men as Equal Partners) med stöd från svenska ambassaden i Dar es-Salaam, i Malawi med stöd från Postkodstiftelsen och i samarbete med Röda Korset, samt i Sydasiens genom ett HBT-nätverk med stöd från Sida Stockholm.

SEXUALUNDERVISNING OCH INFORMATION

Programmet fokuserade på att stödja organisationer i det civila samhället så att de kunde sträva mot att ge människor allsidig (comprehensive) sexualundervisning och information. Det finns ett tydligt samband mellan kunskap om sexualitet och reproduktion och främjande av hälsa och rättigheter.

I alla länder som RFSU har partner och samarbeten är sexualundervisningen mycket bristfällig och mycket angelägen att stödja. Det finns många initiativ till informationsinsatser men de är alltför ofta inriktade på avhållsamhet och negativa konsekvenser.

Samarbetet bestod av olika komponenter, exempelvis att bedriva påverkansarbete, att genomföra projekt med undervisning i och utanför skolan, att de byggde upp sin kunskap och kompetens för att göra detta med god kvalitet.

De organisationer som valde att arbeta med detta program hade en stor variation av projekt med olika förhållningssätt, målgrupper och platser för sitt arbete. De flesta

partners kallar inte undervisningen sexualundervisning utan *Life Skills, Hälsosamma livsstilar* eller *Reproduktiv hälsa*.

Insatser av 11 organisationer under 2010:

- Georgien – Samarbete med Tanadgoma som bedriver påverkansarbete och genomför sexualundervisning i skolor.
- Bolivia – Samarbete med CIES som utvecklar en läroplan och utbildningsmaterial för 8-13 åringar i skolan.
- Zambia – Samarbete med PPAZ och Youth Vision som båda arbetar med sexualundervisning i skolor, i lokalområden med utåtriktade aktiviteter och med påverkansarbete.
- Kongo/DRC – En fortsättning av RFSU Stockholms projektsamarbete med AASU som arbetar med sexualupplysning.
- Indien – Samarbete med MAMTA som bedriver påverkansarbete och har projekt i skolor. Samarbete med TARSHI som producerar en lärarhandledning till sin manual för sexualundervisning och genomför påverkansarbete.
- Bangladesh – Samarbete med tre olika organisationer. FPAB utvecklar ungdomscentra med informationsinsatser och genomför sexualundervisning i skolor. PSTC utvecklar grupper med ungdomsinformatörer som ska vara resurs och utbildare för unga textilarbeterskor och andra ungdomar i lokala bostadsområden i Dhaka. Steps Towards Development utvecklar sexualundervisning i skolor för att förebygga våld.
- Kambodja – Här arbetar RHAC med ungdomsinformatörer och utvecklar ungdomscentra.

ABORT

Samarbete för tillgänglighet till säkra aborter

I samarbete med våra internationella partner var abort ett av fokusområdena i följande länder: Bangladesh, Bolivia, Kambodja, Kenya och Zambia. Samarbetet handlade om tillhandhållande av service samt påverkansarbete för att säkra aborter ska bli tillgängliga.

IPAS

Ett samarbete med IPAS (Protecting women's health Advancing women's reproductive rights) inleddes för att undersöka möjligheter att samarbeta kring abortfrågan internationellt.

Nätverk som arbetar för minskad mödradödlighet

Voices for Health – ett nätverk av 14 organisationer i Uganda som ska arbeta med minskad mödradödlighet utifrån påverkansarbete begärde via ambassaden i Kampala ett förslag på samarbete med RFSU under 2011.

SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSOVÅRD

RFSU bidrog under året med tematisk kompetens och finansiellt stöd till flertalet partnerorganisationer i ramverksamheten vilka är verksamma inom bland annat området hiv/aids. RFSU stärkte dessa organisationers kunskap om integrering av hiv/STI och SRHR såväl i det förebyggande arbetet inom exempelvis sexualundervisning och sexualupplysning som inom det kliniska arbetet med råd, stöd och behandling samt annan vård.

MAMTA, Indien

Under året gavs stöd till organisationen MAMTA i Indien, som arbetar för att öka tillgången till sexualundervisning, med hiv/aidsprevention, som en strategisk ingång till arbetet. MAMTA har även erbjudit service såsom information, råd, diagnostik och behandling för sexuellt överförda infektioner. I Indien har även organisationen Talking About Reproductive and Sexual Health Issues givits stöd för att arbeta med rådgivning inom SRHR, inklusive hiv/aids, via telefon och internet.

PPAZ, Zambia

RFSU gav under 2010 fortsatt stöd till organisationen PPAZ (Planned Parenthood Association of Zambia). Genom sitt stöd bidrog RFSU till organisationens förebyggande arbete med sexualupplysning för ungdomar utfört av peer educators. Organisationens arbete med sexualundervisning som bland annat omfattar barn vars familjer är särskilt utsatta för hiv/aids har också ingått i stödet liksom PPAZ:s kliniska verksamhet där hiv/STI och abortvård är viktiga delar. Under året har PPAZ även verkat för att öka politikernas stöd för ungdomars rätt till information om sexualitet, STI samt hiv/aids.

The Family Planning Association of Bangladesh

Organisationen the Family Planning Association of Bangladesh har givits stöd av RFSU för att öka kunskapen om sexualitet och hiv/aids inom flera av organisationens centra. Fokus har legat på ungdomars behov och situation.

The Center for Information and Counselling on Reproductive Health, TANADGOMA

Organisationen the Center for Information and Counselling on Reproductive Health, TANADGOMA har givits stöd av RFSU för att öka kunskapen hos lärare, föräldrar och ungdomar vad gäller SRHR. Hiv-prevention har ingått som en integrerad del av verksamheten.

Family Health Options Kenya

Organisationen Family Health Options Kenya har givits stöd att öka tillgången till integrerad ungdomsvänlig sexuell och reproduktiv hälsovård. Projektet har inkluderat kopplingar mellan könsrelaterat våld och hiv och bland annat vänt sig till flickor och unga kvinnor som lever i fattigdom.

SEXUELLT VÅLD

FHOK i Kenya

FHOK (Family Health Options Kenya) har arbetat med sexuellt våld från sin klinik i Eldoret. I början av året genomförde man en utvärdering kring behoven av åtgärder mot sexuellt våld i regionen. Personalen på kliniken utbildades sedan i hur man ska bemöta, behandla och stödja människor som utsatts för sexuellt våld och har sedan därefter kunnat jobba mer anpassat vid sin klinik. Över 100 ungdomar som är engagerade i FHOK:s center i Eldoret har också fått utbildning kring sexuellt och könsrelaterat våld, främst i att informera om och skapa opinion emot sexuellt våld. Ungdomarna har sedan besökt byarna kring Eldoret och hållit i diskussioner kring sexuellt våld. Ungdomarna använder sig av teater som metod för att illustrera situationer som de känner till, till exempel våld och övergrepp inom familjen. Efter teatern har de diskuterat förekomsten av sexuellt våld och hur man kan göra för att minska våldet.

RHU i Uganda

RHU (Reproductive Health Uganda) har med stöd från RFSU arbetat mot sexuellt våld på sina kliniker i Kapchorwa och Apac. Personalen vid kliniken och ungdomsaktivister jobbar tillsammans då de besöker byar utanför tätorterna. Då ger man hälsoinformation kring till exempel hiv och andra STI, en terapeut ger samtalsstöd till kvinnor som utsatts för våld och övergrepp, man erbjuder hiv-test och leder samtalsgrupper som diskuterar jämställdhetsfrågor och könsrelaterat våld. I Kapchorwa har RHU fokuserat på att motverka kvinnlig könsstympning som är vanligt förekommande i regionen. RHU jobbar nära de lokala myndigheterna och skolväsendet och de diskuterar vilka strategier som är bäst i den lokala kontexten. På skolorna bidrar RHU med undervisning i sex & samlevnad.

Youth Vision Zambia

Youth Vision i Zambia jobbade under hösten med en rad aktiviteter för att motverka sexuellt våld i Lusaka, Kabwe & Kafue. Främst verkade organisationen i skolor där eleverna engagerades genom teater, sportaktiviteter och diskussioner kring sexuellt och könsrelaterat våld. Vidare riktade YVZ sig till lokala kändisar, traditionella rådgivare och ledare för att få dem att ta avstånd från våld och agera förebilder. YVZ har särskilt riktat sig till män som målgrupp för att utbilda dem och uppmuntra dem att bli förebilder i lokala sammanhang.

HBT

RFSU fortsatte under 2010 att ha ledaransvar i det Sida-finansierade nätverket för sydasiatiska hbt-organisationer. Inledningsvis var fjorton organisationer från Bangladesh, Indien, Nepal och Sri Lanka med i nätverket, och det utökades under året med en organisation från Pakistan. Två regionala möten för samarbetspartnerna hölls under året, en i Dhaka och en i Colombo, där erfarenheter utbyttes mellan organisationerna och kapacitetsstärkande workshopar hölls om utvalda teman. Organisationerna sökte och erhöll under året medel för specifika projekt som handlat om hälsa eller rättigheter för hela eller delar av hbt-populationerna i de fyra länderna, lokalt eller nationellt.

RFSU har också ingått avtal om att samarbeta med en vietnamesisk organisation om samarbete i ett tvåårigt projekt som syftar till att skapa en första vietnamesisk hbt-organisation.

Inom ramavtalet med Sida har samarbeten förberetts eller inletts med hbt-organisationer i Libanon, Georgien och Bangladesh. Samarbeten med andra organisationer som också arbetar för hbt-frågor genom mänskliga rättigheter, respektive kliniker för sexuell och reproduktiv hälsa, har inletts i Kambodja.

En konferens om hur IPPF-anslutna organisationer kan arbeta med hbt-frågor påverkansmässigt, kliniskt och inom den egna organisationen anordnades av RFSU tillsammans med IPPFARO i december i Nairobi för deltagare från fyra afrikanska medlemsorganisationer.

INTERNATIONAL TRAINING PROGRAMME (ITP)

ITP-programmet *LGBT and Human Rights* har fortsatt vara en betydelsefull arena för det internationellt samarbetet. År 2010 var länder från Afrika inbjudna. Detta, tillsammans med en förberedelsefas för att arbeta med hbt-frågor i Afrika inom ramprogrammet, har gjort att RFSU tillsammans med RFSL avsevärt ökat sina förutsättningar att arbeta med dessa frågor också i en afrikansk kontext.

Under våren 2010 genomfördes de två regionala uppföljningsveckorna med 2009 års kursdeltagare. Gruppen med deltagare från afrikanska länder genomförde sin vecka i Namibia. Asiengruppen genomförde sin regionala uppföljning i Windhoek, Thailand.

Hösten 2010 genomfördes den nya ITP-omgången med deltagare från Kenya, Malawi, Namibia, Sydafrika, Uganda, Zambia, Zimbabwe.

TMEP

TMEP är utformad som insats mellan RFSU och de två lokala partnerorganisationerna Hapa i Singida och Rodi i Rukwa. Det bygger på strategin att involvera män för att främja SRHR hos både kvinnor och män. Projektet fokuserar på två regioner i Tanzania, som omfattar ungefär 500 byar i sex olika distrikt. Dessutom ingår i TMEP

en aktiv opinionsbildningskomponent med avsikt att på nationell nivå påverka och utveckla arbetet med SRHR.

På distriktsnivå kräver TMEP genomförande samarbete med lokala regeringar, samhällsledare, tjänsteleverantörer (skolor, vårdinrättningar, etc.), trosbaserade grupper, ungdomsgrupper, media, etc. På nationell nivå samarbetar TMEP med Femina för kommunikation och informationsspridning och med TANESA för projektet baslinjeundersökning. Påverkansarbetet kommer att utföras av TMEP och andra likasinnade organisationer som arbetar i en lös koalition.

MRCSS (MALAWI RÖDA KORSET)

Malawis Röda Kors kontaktade 2009 RFSU för att få hjälp med nya metoder att arbeta med män och med sexuella och reproduktiva rättigheter. Arbetet hade tidigare framförallt inriktats på kvinnor och flickor. Med hjälp av YMEP (Young Men as Equal Partners)-konceptet involveras män som klienter, som partners och som representanter för förändring. Målet var att främja jämställdhet mellan kvinnor och män samt att öka tillgången till sexualundervisning och hiv/aids-förebyggande insatser. Resultaten förväntas gynna både unga män och unga kvinnor.

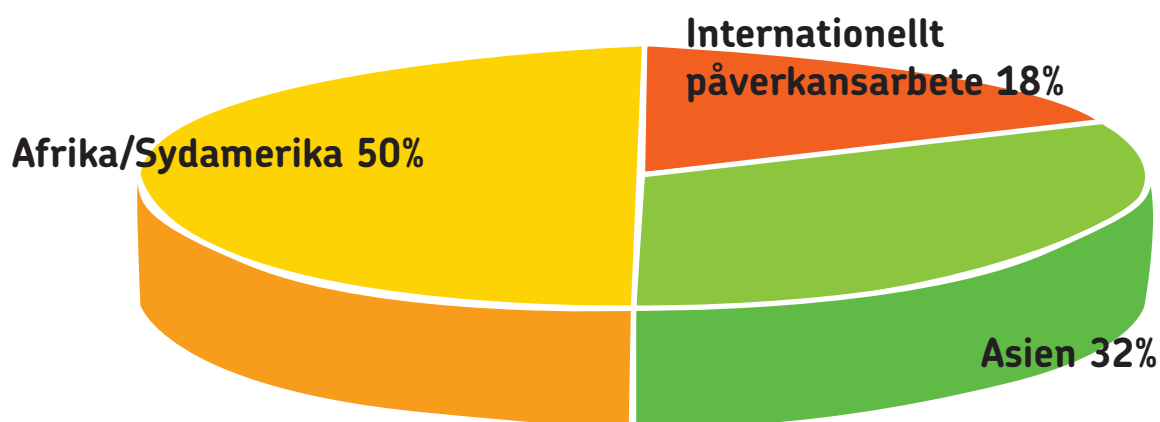
MRCSS anpassade YMEP-konceptet och dess metoder under 2010 för att integreras i deras befintliga *Tjej GuideProjekt* och i deras förebyggande arbete med hiv och aids. Det första året av det fyraåriga projektet, genomförde RFSU genom stöd från Postkodstiftelsen projektet, som nu tagits över av svenska Röda Korset. Projektet bestod av bland annat utbildning av lärare och hälsolieferantörer samt skolpersonal.

PARTNERSKAPSMÖTE

I augusti ordnade RFSU tillsammans med samarbetsorganisationerna inom det nya samarbetet ett möte i Stockholm med syfte att föra tematiska diskussioner och tillsammans utveckla RFSU:s program och diskutera hur vi utvecklar partnerskapet. Två deltagare bjöds in från varje organisation och totalt kom 30 deltagare från åtta länder. Med mötet fick alla organisationer en möjlighet att förstå hur RFSU arbetar med och ser på olika tematiska områden såsom sexualundervisning, hbt-frågor och abort inom den svenska kontexten. Det gav också tillfälle för organisationerna att träffas och lära av varandras erfarenheter över geografiska gränser. I samband med partnerskapsmötet ordnades även ett påverkansmöte för sex av organisationerna som arbetar med påverkan.

Mötet blev överlag mycket lyckat, där erfarenhetsutbytet blev centralt och diskussionerna kring partnerskap, metoder och tematiska områden fick ta mycket plats. Även studiebesöken på RFSL, Alla Kvinnors Hus, Södermalms ungdomsmottagning och KI:s abortmottagning uppskattades av deltagarna. Det finns ett behov hos organisationerna att träffas och många nämner vid utvärderingen att de hoppas på fler partnerskapsmöten.

RFSU:S INTERNATIONELLA ENGAGEMANG

KOMMUNIKATION

Kommunikation formerades under 2010 som en ny enhet med en egen enhetschef. Målet för RFSU:s kommunikationsverksamhet är att verka för en öppen kunskaps- och rättighetsbaserad syn på sexualitet och samlevnad som bidrar till alla människors frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta. Genom kommunikation som utgör en arena för engagemang kring de tre friheterna vill vi skapa intresse för och ökade kunskaper om frågor som rör människors sexualitet med hänsyn till bland annat villkor och rättigheter.

Kommunikationsverksamheten ska underlätta för alla verksamma inom RFSU att utföra RFSU:s hela uppdrag och nå de mål som sätts upp. Verksamheten ska även underlätta för andra aktörer att sprida fakta, kunskaper och erfarenheter om RFSU:s verksamhet och de olika nyckelområden vi verkar inom.

Kommunikation arbetar med RFSU:s övergripande strategi för kommunikation, internkommunikation, RFSU:s digitala plattformar, informationsmaterial, tidskriften *Ottar*, fundraising och kampanjinsatser av typen *Unite for women*.

Tidskriften Ottar

RFSU:s tidskrift *Ottar* gav ut fyra fullmatade nummer, med teman *Moral*, *Överlevare*, *Oskuld* och *Förvandling*.

Ottar marknadsfördes på bland annat *Textmässan* i Stockholm, i kampanjen *Unite for women*, på *Almedalsveckan*, *Bok & Bibliotek* i Göteborg, *Stockholm Pride* samt med kampanjer i Pressbyrån och Presstop. *Ottar* finns på *Facebook* med cirka 1100 fans, och *Twitter* med 320 följare.

I media recenserades *Ottar #4* bland annat i *Helsingborgs Dagblad*, och fick stort medietrymme i både radio och på debattplats i *SvD* för artikeln *Nät utan naket* om internet och censur av sex.

Ottars ena chefredaktör sedan åtta år, Ylva Bergman, slutade, och Kristina Lindquist tog vid. Sedan november 2010 är *Ottars* ansvarige utgivare chefredaktören Carolina Hemlin.

Ottar Global

Ottar Global blev nominerad till *Årets Oneshot* på Sveriges Tidskrifters årliga Tidskriftsgala i oktober 2010. Specialtidningen, som på ett journalistiskt manér gör nedslag runtom i världen via reportage, intervjuer, ledare, bilder och enkäter, med fokus på RFSU:s internationella samarbeten, producerades 2009 av Ottarredaktionen med anledning av RFSU:s ökade engagemang i världen och samarbetet.

Ottar Rapport

Ottar Rapport är Ottarredaktionens nyhetstidning på nätet som bevakar omvärlden ur SRHR-perspektiv med nyheter, ledare och fördjupning. 2010 kom *Ottar Rapport* ut med nio nummer med sammanlagt cirka 60 artiklar, krönikor, reportage och debattartiklar. *Ottar Rapport*s nyhetsbrev/utskick har för närvarande cirka 2000 prenumeranter.

RFSU.se

Den 3:e februari lanserades RFSU:s nya webbplats. Den nya webbplatsen är ett resultat av samarbetet med RFSU AB och innebär en gemensam webbplats som utgår från RFSU:s grafiska profil och ska spegla "ett RFSU". I samband med omgörningen bakades även webbplatser som Skolsajten och Sof.nu in. Resultatet är en rejält uppfräschad design, en helt ny struktur samt en betydligt mer informationsrik webb. Avdelningar som Sex och relationer, Sex och Politik samt Internationellt ska bidra ökad information om RFSU:s arbete och fokusområden. Dessutom är kopplingen mellan RFSU:s affärsdrivande verksamhet och den ideella delen nu tydligare än tidigare.

Samtliga lokalföreningar/grupper kan, precis som tidigare, själva publicera och uppdatera information om sin verksamhet, och utbildning av lokalredaktörer har skett löpande under året.

Antalet besökare ökade från 2009 med ungefär tolv procent och antalet visade sidor har ökat med över 40 procent. Antal unika besökare 586 469 stycken. Förutom information på svenska finns följande språk representerade (i olika grad och med olika inriktning): norska, finska, danska, engelska, spanska, franska, hindi, ryska, swahili och arabiska.

Sociala media

RFSU-förbundet är aktivt på Facebook, som används för att puffa för aktuella händelser och nyheter, samla deltagare till evenemang samt tävlingar. Även de flesta lokalföreningarna använder sig av Facebook för att informera om sina aktiviteter.

RFSU-bloggen har under året rapporterat från Baltic Pride, Almedalen, Hiv/aids-konferensen i Wien, Stockholm Pride, RFSU Stockholms resa till Kongo samt Världsaidsdagen.

RFSU finns även på Youtube samt har ett konto på Twitter.

UPPFÖLJNING AV VERKSAMHET PÅ MÅLNIVÅ 2010

Indikatorer (enligt FS beslut feb. 2010)	2009	2010
Procent av befolkning som känner till RFSU:s arbete och har en positiv inställning till RFSU ⁽¹⁾	75	74
Procent av befolkning som känner till RFSU:s arbete och kan tänka sig att stödja RFSU genom att bli medlem ⁽¹⁾	-	16
Procent av befolkning som känner till RFSU:s arbete och kan tänka sig att stödja RFSU genom att ge bidrag ⁽¹⁾	-	17
Procent av medlemmar och förtroendevalda som är nöjda med intranät ⁽²⁾	-	80
Procent av personal som är nöjda med intranät ⁽²⁾	-	43
Antal medlemmar	2 309	2 418
Antal aktiva lokalföreningar och grupper	18+2	17
Andel extern finansiering (MKR och %)	41 ca 53%	59 ca 63%
Antal förändrade/nya policys eller politiska beslut till SRHR	-	16
Procent av RFSU-klinikens patienter som är nöjda med hjälpen som helhet ⁽³⁾	-	100

(1) RFSU:s Värninkösträkning, Februari 2010.
 (2) RFSU:s Intranätundersökning 2010.
 (3) Institutet för Kvalitetsutvärdering, SLL:s nationellt, November 2010.

GENERALSEKRETERAREN

RFSU fortsätter att utveckla sig som en organisation som arbetar kliniskt, upplysande och politiskt påverkande i Sverige och i världen. För att hålla en linje i vår mångfacetterade verksamhet, arbetar vi utifrån en strategisk plattform med sex prioriterade sakområden (aborträttigheter, hbt-rättigheter, HIV/STI, sexualupplysning, sexuellt våld) och tre organisationsmål (kunskap, ledning/styrning samt hela organisationens utveckling och information/kommunikation).

År 2010 var året då RFSU tog steget fullt ut som ramorganisation till SIDA. En hel del av verksamheten med våra samarbetspartners i länder som Zambia, Bolivia, Kenya och Kambodja handlar om att tillhandahålla säkra aborter, sexualupplysning och preventivmedel, inte minst för att förebygga mödradödlighet. Fokus för RFSU i världen är också på förbättrad klinisk och ungdomsanpassad verksamhet, hiv/aids-prevention, förbättrade hbt-rättigheter och att förebygga våld mot kvinnor inklusive könsstympning. RFSU började även arbeta än tydligare med kommunikation för att göra vårt internationella engagemang känt.

RFSU påverkar också i internationella sammanhang, genom vårt medlemskap i International Planned Parenthood Federation, IPPF, på EU-nivå och direkt och i nätverk på FN-nivå, inte sällan som deltagare i svenska delegationer till FN-kommissioner såsom kvinnokommissionen våren 2010.

RFSU:s frågor är fortsatt livsviktiga i människors liv, men också politiskt och religiöst kontroversiella i många av EU:s och FN:s medlemsstater. RFSU fortsätter värva medlemmar för stöd för sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa i Sverige och i världen.

Åsa Regné

LOKALA GRUPPER

REMISSVAR

OCH FÖRENINGAR

UNDER 2010 HAR RFSU HAFT
18 AKTIVA LOKALFÖRENINGAR
OCH LOKALA GRUPPER:

RFSU Stockholm, RFSU Malmö,
RFSU Göteborg, RFSU Malmö, RFSU
Uppsala. RFSU Gotland, RFSU Gävle,
RFSU Umeå, RFSU Katrineholm,
RFSU Växjö, RFSU Västerås, RFSU
Linköping, RFSU Motala, RFSU
Trestad, RFSU Dalarna, RFSU Kris-
tianstad, RFSU Västervik och RFSU
Blekinge.

Under året bildades en ny förening:
RFSU Kristianstad

REMISSER OCH YTTRANDEN

2010 11 19: Yttrande över rapporten
*Transsexuella och övriga personer med
könsidentitetsstörningar. Rättsliga villkor
för fastställelse av könstillhörighet samt
vård och stöd (5.4 -/27847/2010).*

2010 11 02: Yttrande över betänkan-
det *Förbud mot köp av sexuell tjänst.
En utvärdering 1999-2008 (SOU
2010:49).*

2010 06 10: Yttrande över delbetän-
kandet *Sverige för nyanlända, (SOU
2010:16).*

2010 04 09: Kommentarer till utvärde-
ringen till handlingsplanen om mänsk-
liga rättigheter 2006-2009, 9 april

OFFICIELLA BREV

27 januari: Till Utrikesdepartementet och Integrations- och jämställdhetsdepartementet med anledning av granskning av Sverige inför FN:s MR-råd, (tillsammans med RFSL).

22 mars: Gemensamt brev med de nordiska IPPF-organisationerna till nordiska regeringar inför EU:s biståndsministermöte där EU:s positioner inför Millenniemålstoppmötet skulle beslutas.

RFSU uppmuntrade även biståndsministern i ett brev att tillsätta en ny hiv- och aidsambassadör som skulle ha tydligare fokus på SRHR.

1 december: RFSU och Catholics for Choice skickade brev till Sida på Världsaidsdagen för att uppmana Sida att ha bättre uppföljningssystem för religiösa organisationers hiv-arbete för att säkerställa att kondomanvändning inkluderas i arbetet.

December: Till justitieminister Beatrice Ask och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni, där bland annat frågan om att inrätta en nationell hjälptelefon lyftes.

21 april: Till utrikesminister Carl Bildt om tvångssteriliseringar i Kina.

20 maj: Till utrikesminister Carl Bildt med anledning av den malawiska domen mot det samkönade paret Steven Monjeza och Tiwonge Chimbalanga för brott mot paragraf 153 om "unnatural offences" och 156 "indecent practices between males".

13 december: Till Gunilla Carlsson, med uppmaning om fortsatt svenskt stöd till Globala Fonden mot hiv/aids, tuberkulos och malaria.

PUBLICERADE DEBATTARTIKLAR

26 november, DN debatt: *Informationsplikten om hivsmitta måste avskaffas*, Inger Forsgren, ordförande Hiv-Sverige, Anders Karlsson, överläkare Venhälsan, Södersjukhuset i Stockholm, Åsa Regnér, generalsekreterare RFSU, Per Ole Träskman, professor i straffrätt vid Lunds universitet.

9 december, slutreplik: *Frågan om hivöverföring bör utredas*, Åsa Regnér med flera. Enbart publicerad på *dn.se*.

17 september, Sundsvalls Tidning: *Skriv historia och utse en sexminister*, Åsa Regnér.

13 september, Blekinge Läns Tidning: *Sexualpolitisk minister – ett krav från RFSU*, Åsa Regnér.

25 augusti, SVT Opinion: *Lena Lennerhed, professor I idéhistoria: Jimmy Åkesson okunnig om svensk historia... våldtäkter har funnits i alla tider*, Lena Lennerhed, ordförande RFSU.

26 juli, Aftonbladet Debatt: *Hon riskerar döden för sin sexualitet...sluta avvisa hbt-personer till länder där de förföljs*, Åsa Regnér.

30 juni, Aftonbladet Debatt: *Vem blir första sexministern? RFSU: Sex är politik – dags att vi får en minister som ansvarar för det*, Åsa Regnér.

24 juni, SVT Opinion: *Kanada sviker världens kvinnor. Som värdland för G8-mötet i Ottawa i slutet av juni har Kanada beslutat att abortfrågan inte ska tas upp på mötet*, Åsa Regnér.

7 maj, *aftonbladet.se/debatt*: *Bra att FN ska granska Sverige. RFSL och RFSU: Mänskliga rättigheter kränks även i vårt land*, Sören Juvas, förbundsordförande RFSL och Lena Lennerhed, ordförande RFSU.

22 april, *Newsmill: RFSU: Dumsnålt beslut att inte vaccinera mot kondylom*, Susanne Gullack, barnmorska och chef för RFSU-kliniken, Lena Lennerhed, ordförande RFSU, Christina Rogala, barnmorska och seniorrådgivare RFSU.

April, *Public Service Review European Union: Safer through sex education*, om hur sexualundervisningen i Sverige kan förbättras, Åsa Regnér.

12 april, *SvD Brännpunkt: Arbetet för sexuell hälsa hotas*, uppmaning till riksdagen att rösta nej till regeringens förslag att flytta hiv-preventiva arbetet från Socialstyrelsen till Smittskyddsinstitutet, Inger Forsgren, förbundsordförande Hiv-Sverige, Sören Juvas, förbundsordförande RFSL, Lena Lennerhed, ordförande RFSU.

DN, 26 mars 2010: *Utbildning för lärare kan förebygga övergrepp*, om sex- och samlevnadsundervisningen i samband med våldtäkterna på en elev i Bjästa.

17 mars, *Aftonbladet Debatt: SD:s familjepolitik extremast i Sverige/Debattörerna: Sverigedemokraterna vill inskränka kvinnors rätt till abort*, Åsa Regnér, generalsekreterare RFSU, Mats Wingborg, journalist och författare till boken *Slaget om Svenskheten* tillsammans med Anna-Lena Lodenius, journalist och författare.

7 april, *slutreplik: SD står stenhårt fast vid sin extrema familjelinje/Debattörerna: Enskilda företrädare är ingen ursäkt*, Åsa Regnér, generalsekreterare RFSU, Mats Wingborg, journalist och författare till boken *Slaget om Svenskheten* tillsammans med Anna-Lena Lodenius, Sören Juvas, förbundsordförande i RFSL.

6 mars, *DN debatt: Mödradödligheten är en av vår tids stora skandaler*, Kattis Ahlström, journalist och mammaambassadör för RFSU, Karin Alfredsson, författare, journalist och mammaambassadör för RFSU, Sissela Kyle, skådespelare och mammaambassadör för RFSU, Alexandra Pascalidou, författare, journalist och mammaambassadör för RFSU, Åsa Regnér, generalsekreterare, RFSU, Katarina Wennstam, författare, journalist och mammaambassadör för RFSU.

25 februari, SVT Debatt: Åsa Regnér om utebliven "abortturism": Fler måste få abort i Sverige, Åsa Regnér.

December, gp.se: om stigmatisering och hiv i samband med WAD (World Aids Day), RFSU Göteborg tillsammans med Stadsmissionen, RFSL Göteborg och Positiva gruppen Väst.

1 december, qx.se, sr.se, rfsu.se: Skona hiv-frågan från populism, Jack Lukkerz tillsammans med Robert Jacobsson.

PRESSMEDDELANDEN

2010 12 20: Vem får åka? Mammaambassadör till Bangladesh - ett land där abort och graviditet kan leda till döden

2010-12-09: RFSU:s kampanj Unite for Women: Stoppa mödradödligheten

2010-10-08: Förlorad möjlighet för kvinnor i Europa

2010-09-15: RFSU om FN:s nya siffror om mödradödlighet: Situationen är lite mindre katastrofal än tidigare.

2010-08-25: RFSU:s granskning visar: Kalmar är bästa länet för unga, Gotland är sämst.

2010-07-23: RFSU på plats under Pride: Makt, sexualitet och politik – vem bestämmer över din kropp?

2010-07-15: Argentina legaliserar samkönade äktenskap: Blir första landet i Sydamerika med en jämlik lagstiftning

2010 07 07: *Ny kartläggning från RFSU visar: Minskat svenskt bistånd till mödravård och sexuell hälsa*

2010 07 05: *Sex är politik - men var är ministern? RFSU: Utse en minister med ansvar för sexualpolitiken*

2010 07 01: *RFSU Stockholm: Stockholms ungdomsmottagningar stänger i sommar*

2010 06 30: *Inför Almedalen och valet: RFSU kräver sexualpolitisk minister!*

2010 05 28: *RFSU-priset till professor Staffan Bergström: En förebild i kampen mot mödradödligheten*

2010 05 25: *Jubileumsfest på fredag: RFSU-priset delas ut för 20:e gången*

2010 05 20: *RFSU skriver brev till Carl Bildt (M): Sverige måste agera när Malawi kastar hbt-personer i fängelse*

2010 05 07: *Baltic Pride i Vilnius har fått grönt ljus: Visar hur viktigt det är att protestera när rättigheter kränks*

2010 05 05: *Baltic Pride i Vilnius stoppad: Utvecklingen i Litauen ovärdig ett EU-land*

2010 04 29: *Pride i Moldaviens huvudstad stoppad: Myndigheterna vill skydda "den allmänna moralen"*

2010 04 26: *13 000 namnunderskrifter mot våldtäkt: Nu måste regeringen inrätta en granskningskommission*

2010 03 31: *Historiskt beslut i Europarådet: Europa enas om att respektera hbt-rättigheter!*

2010 03 17: *Huvudet i sanden funkar inte längre: Ta strid mot SD:s extrema familje- och sexualpolitik!*

2010 03 16: *Politiker försöker stoppa Pride i Litauen: Sveriges regering och EU måste markera kraftigt mot antidemokratiska vindar*

2010 03 08: *Glöm inte RFSU:s barnvagnsmarsch i dag: Unite for women – stoppa mödradödligheten*

2010 03 04: *Petter och Sissela Kyle uppträder 8 mars: RFSU arrangerar världens största barnvagnsmarsch på internationella kvinnodagen*

2010 02 25: *RFSU:s nya mammaambassadör: Alexandra Pascalidou vill se snabbare förändringar*

2010 02 23: *Ny undersökning: "abort-turismen" uteblev. Gör det möjligt för fler att komma hit och göra abort!*

2010 02 19: *RFSU:s nya mammaambassadör: Sissela Kyle ställer upp i kampen mot mödradödlighet*

2010 02 11: *Regeringen har lyssnat på kritiken: Sex och samlevnad in på lärarutbildningen*

2010 02 10: *RFSU i ny kampanj: Unite for Women – Stoppa mödradödligheten*

2010 02 03: *RFSU startar ny sex- och relationssajt på nätet: Det självklara valet för alla som söker information om sexualitet*

2010 01 28: *Bravo, regeringen: Efterlängtat beslut att utreda vård åt paperslösa*

2010 01 11: *Glädjande minskning av klamydiafall: Satsa på mer information och tillgängligare preventivmedel*

MEDVERKAN I MEDIA

TIDNINGAR

Amnesty Press nr 5 2010: Lars Olsson, RFSU:s förbundskansli, om lagförslaget om samtycke.

Svenska Dagbladet, 6 december: Om informationsplikten vid hivsmitta.

CORREN.SE/24CORREN, december: Världsaidsdagen uppmärksammades och det resulterade i två reportage om hiv/aids. Medverkande i reportagen var Sari Asa-Nicolaisen från RFSU Linköping och Andreas Persson, RFSL.

Expressen, 23 november: Pelle Ullholm, RFSU:s förbundskansli, om att allt fler tjejer attraheras av tjejer.

Kamratposten nr 10 2010: *Mer sex i skolan*, Hans Olsson, RFSU:s förbundskansli, kommenterar den nya läroplanen.

Svenska Dagbladet, 14 november: RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnéér om ordförandeskapet i RFSU.

Platsjournalen nr 45 2010:

Jack Lukkerz, RFSU Malmö om att vara sexolog.

Arena nr 5 2010: *Ottars* chefredaktör Carolina Hemlin skriver artikeln *Sprucket sexliv*.

City, 22 oktober: Om hur skåningar har sex i Danmark.

Expressen, 21 oktober: *Nu undersöks skåningarnas danska sexupplevelser*.

Lokaltidningen Kristianstad, 19 oktober: *RFSU startar upp i Kristianstad*.

Sydsvenska Dagbladet, , 14 oktober: RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnér om samvetsklausuler.

Läraryrskommitténs tidning Alfa, nr 3/10: *Snacka om sex – hur svårt kan det va?* Lisa Larsson och Jonas Lemon från RFSU Stockholm intervjuas om sexualundervisning.

Läraryrskommitténs tidning Origo, nr 4/10: *Snacka om sex kräver utbildade lärare*, Lisa Larsson och Jonas Lemon från RFSU Stockholm intervjuas om sexualundervisning.

Sydsvenska Dagbladet, 29 september:

Anna Kosztovics, RFSU Malmö, om barns sexualitet.

TT, 12 september: *En heldag mot klamydia*, Åsa Regnér.

Läraryrskommitténs studerandetidning, 10 september: Om den nya lärarutbildningen och kursplanerna.

Västerviks-Tidningen, 9 september: *Klamydiatest på gymnasiet*.

Resumé, 8 september: Om RFSU AB:s klamydiahemtestkampanj.

City Malmö/Lund, 7 september: Om RFSU Malmös granskning av sos i skolorna.

Den 25 augusti lanserade RFSU *Sverigebarometern 2010* – den genererade ett stort genomslag i media. Samlat finns 64 pressklipp.

Dagens Nyheter, 20 augusti: Christina Rogala från RFSU:s förbundskansli om äldre och sex.

TT, 13 augusti: Om minskade klamydiafall med kommentar från RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnér.

Söderhamnskuriren, 11 augusti:
Om RFSU Gävles skolturné.

Västerviks Tidning, 6 augusti:
Om RFSU Västervik.
Länstidningen Östersund, 27 juli:
Om *Colour of Love*.

TT, 5 juli: Intervju med Maria Bergström om barn och sexualitet.

Aftonbladet, 2 juli: Maria Bergström om sex i semestertider.

Resumé, 2 juli: Om RFSU AB:s sommarkampanj.

expressen.se, 28 juni: *RFSU positiv till p-piller*.

Unga pedagoger, danskt magasin för lärarstudenter, nr 6 2010 med tema sexualundervisning: Hans Olsson, RFSU:s förbundskansli, *Obligatorisk sex i den svenske läraruddannelse*.

Norrbottens-Kuriren, 31 maj: *Kristina jobbar med fokus på världens alla mödrar*, om och med Kristina Ljungros, RFSU Stockholm.

Expressen, 27 maj: Katarina Knutz, VD, RFSU AB, om att sälja sexleksaker i mataffärer.

City Malmö/Lund, 24 maj:
Emma Skarpås, RFSU Malmö, om tjatsex.

UNT.SE, 18 maj: *Dans mot homofobi*, Hanna Navier, RFSU Stockholm medverkar.

ETC Uppsala, 19 maj: *Uppsalabor mot homofobi*, Hanna Navier RFSU Stockholm, medverkar.

TT, 19 maj: Om RFSU Trestads Lustmässa.

TT, maj: *Svenskarna drömmer om gruppsex*, om *Kådiskollen*.

Aftonbladet, maj: Intervju med Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, med anledning av *Kådiskollen*.

Dagens Nyheter, maj: Intervju med Maria Bergström från RFSU:s förbundskansli med anledning av *Kådiskollen*.

Aftonbladet, 11 maj: Christine Gave, RFSU:s förbundskansli, om sexleksaker.

Ålandstidningen, 11 maj: *Hanna Navier deltog i historisk prideparad*, om Hanna Navier, RFSU Stockholm.

Barometern, 3 maj: Susanne Gullack Flyrén, RFSU-kliniken, om HPV-vaccin.

Vi Föräldrar, 28 april: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, om *Våga prata om sex med ditt barn*.

Borås Tidning, 26 april: *Gnissel i lustmaskineriet*, Susanna Boman, RFSU-kliniken, om sexlusten.

Dagens Nyheter, 22 april: Om RFSU Göteborgs tv-satsning.

Kristianstadsbladet, 6 april: Jack Lukkerz, RFSU Malmö, om rådgivning och sexuell hälsa.

Fokus 1 april: Mye Ljungberg, RFSU Stockholm, intervjuas inför Vaginadagen.

Fokus, 26-31 mars: Om RFSU Stockholms Vaginadagsarrangemang.

Dagens Nyheter, 31 mars: Intervju med Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, med anledning av Bjästa-fallet.

Resumé, 31 mars: Om artisten Petters samarbete med RFSU.

Tidningen Extra (Kiruna-Gällivare), 23 mars: *Kristina Ljungros förändrar världen*.

Expressen, 21 mars: Jonas Bengtsson, RFSU Malmö, intervjuas om swingers.

Sydsvenska Dagbladet, 19 mars: *Sexigt USB-minne*, om RFSU-produkt.

Västerviks Tidningen, 17 mars: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, om sexualitet och tabun.

Dagens Nyheter, 10 mars: *Man ska ha frihet att njuta*, Kristina Ljungros, RFSU Stockholm, intervjuas.

Svenska Dagbladet, 9 mars: *Barnvagnståg för mödrar*.

Metro, 9 mars: *Rosa rekordmarsch mot mödradödlighet*.

Dagens Nyheter, 8 mars: Om *Unite For Women*.

Norrbottnens Kuriren, 1 mars: *Omvald i Stockholm*, om Kristina Ljungros.

Sexual, tysk tidskrift, mars: Intervju med Hans Olsson, RFSU-förbundskansli, om analsexdebatten för tio år sedan.

Expressen, 11 februari: *De bloggar för världens mammor*.

Sydsvenska Dagbladet, 10 februari: *Maria Bergström svarar på frågor om sex på nätet*.

Stockholms Fria, 2 mars: *Högkvarteret får RFSU:s [Stockholms] Eldsjälspokal*.

RFSU Stockholms tidning *Sexemplaret* nr 2 2010: Enkät med landstingspolitiker.

Dala Demokraten och Dalarnas Tidningar, 25 januari: Om att RFSU Dalarna har återuppstått.

City Skåne, 20 januari: Om undersökning i Malmö, om sexualundervisningen på gymnasiet.

Sydsvenska Dagbladet: Intervju med Maria Bergström från RFSU-förbundet om unga och internet.

Tidningen Tara: Om ungas sexualvanor och hur man som tonårsförälder kan förhålla sig i olika frågor.

Tidningen Solo: Intervju med Maria Bergström från RFSU-förbundet som också svarar på läsarnas frågor kring temat *När sex är jobbigt*.

Tidningen Frida: om smärta vid samlag.

Aftonbladet: om polyrelationer.

Aftonbladet: om lust och njutning under rubriken *Träna dig till bättre sex*.

Aftonbladet: om sex i semestertider.

Aftonbladet Wendela: om G-punkten och sexuell njutning.

Aftonbladet: Intervju med RFSU-kliniken om män som köper sex.

TT: Intervju med RFSU-kliniken om lust.

DN: Intervju med RFSU-kliniken om sexualitet, ålder och kropp.

Kattis&Co: Intervju med RFSU-kliniken om lust.

RADIO OCH TV

Sveriges Radio Nyheter P4 Kristianstad, 22 december: *RFSU jobbar för att etablera sig*, om verksamheten i Kristianstad.

TV4 Nyhetsmorgon, 21 december: Pelle Ullholm, RFSU:s förbundskansli, deltar i diskussion om gränsen för sexuella övergrepp.

BBC The World Today, 20 december: Lars Olsson intervjuas om svenska lagstiftningen kring våldtäkt.

BBC World Service, programmet The World Today, 19 december: Om den svenska sexualbrottslagstiftningen i samband med debatten som uppstod i samband med brottsmisstankarna mot *Wikileaks* grundare Julian Assange.

Sveriges Radio P4, 17 december: Magnus Uggla intervjuar Emma Wieslander, RFSU:s förbundsstyrelse, om polyamori.

Sveriges Radio Studio 1, 7 december: Åsa Regnér, generalsekreterare RFSU, debatterar hiv och kriminalisering med smittskyddsläkare Åke Örtqvist.

Gomorrön Sverige SVT, 1 december: Åsa Regnér, RFSU:s generalsekreterare, deltar i debatt om hiv och kriminalisering.

Sveriges Radio P1, 1 december: Åsa Regnér, RFSU:s generalsekreterare, debatterar hiv och kriminalisering.

Nyhetsmorgon TV4, 1 december: Åsa Regnér, RFSU:s generalsekreterare, deltar i samtal om situationen för unga med hiv.

SVT Aktuellt 21.00, 26 november: Lena Lennerhed, RFSU:s ordförande, debatterar hiv och kriminalisering med Johan Carsslön, generaldirektör på Smittskyddsinstitutet.

SVT Rapport, 25 november: Åsa Regnér om oönskade graviditeter i Sverige.

SVT Rapport, 11 november: RFSU kritiska mot vaccinuppköp.

SVT Sydnytt, 22 oktober: Om skåningarnas sexvanor i Danmark.

Sveriges Radio P1 Människor och tro, 22 oktober: Åsa Regnér, generalsekreterare RFSU, samtalar om samvetsfrihetens gränser.

SVT Rapport, 28 september: Jonas Bengtsson, RFSU Malmö, om domen i BDSM-målet

TV4 Nyhetsmorgon, 27 september: Åsa Regnér om könsstymning.

SVT Kunskapskanalen, 8 september: *Vem har makten över sexualiteten?* Samtal mellan RFSU:s ordförande Lena Lennerhed, RFSU Stockholms ordförande Kristina Ljungros, Ulf B Andersson, RFSU Stockholm och medlem i Ottars redaktionsråd och Lars Olsson, jurist på RFSU:s förbunds-kansli.

Sveriges Radio P1 Kropp & själ, 7 september: *Erotiskt kapital och sexuella fantasier.*

Sveriges Radio Nyheter P4 Stockholm, 4 september: *Stor okunskap om preventivmedel.*

Sveriges Radio Nyheter P3, 3 september: Anna-Lena Näsström, RFSU-kliniken, intervjuas om preventivmedelsrådgivning.

Sveriges Radio Nyheter P4 Malmöhus, 30 augusti: Emma Skarpås, RFSU Malmö, intervjuas om sexhandelsutredning.

Sveriges Radio Nyheter P3, 25 augusti: Om *RFSU:s Sverigebarometer 2010.*

Sveriges Radio Nyheter P4 Sörmland, 17 augusti: Susanne Gullack Flyrén, RFSU-kliniken, om medicinska aborter i hemmet.

Sveriges Radio P4 Norrbotten, 12 augusti: RFSU Stockholms ordförande Kristina Ljungros intervjuas.

Sveriges Radio P4 Gävleborg, 10 augusti: Om RFSU Gävle och sexualupplysning i skolorna.

Sveriges Radio P1 På jakt efter kvinnan, 23 juli: Lena Lennerhed intervjuas om den kvinnliga sexualitetens historia.

Sveriges Radio P1 Ekot, 7 juli: RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnér om RFSU:s rapport som visade att biståndet till mödradödlighet har minskat.

Sveriges Radio P4 Gotland, 6 juli: RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnér intervjuad om sexualpolitisk minister.

SVT ABC Nyheterna, 5 juli: Om RFSU Stockholms kartläggning av ungdomsmottagningarnas öppettider.

TV4 Nyhetskanalen, 1 juli: *Många ungdomsmottagningar stängda i sommar.*

SVT 1 juli: *Ungdomsmottagningar stänger.*

SVT Rapport, 29 juni: Lars Olsson, RFSU:s förbundskansli, blir intervjuad av TT om nya barnporrlagen.

TT, 29 juni: Om skärpningar i lagstiftningen mot barnpornografi, inklusive införandet av ett så kallat tittningsförbud.

Sveriges Radio Godmorgon Gotland, 17 juni: Janne Nordstedt, RFSU Gotland, intervjuas om sex på nätet.

Sveriges Radio P4 Extra, 8 juni: RFSU:s ordförande Lena Lennerhed om bdsm-målet i Malmö.

Sveriges Radio Karlavagnen, 9 juni: Sari Asa-Nicolaisen, RFSU Linköping, blir intervjuad av Marcus Birro i ämnet *Sommarflört*.

TV4 Nyheterna, 2 juni: Jonas Bengtsson, RFSU Malmö, om misshandelsåtalet efter bdsm-sex.

TV4 Nyhetsmorgon, 28 maj: RFSU:s generalsekreterare Åsa Regnéer om RFSU-priset.

RFSU-TV Göteborg, 20 maj: Hans Olsson, RFSU:s förbundskansli, medverkar i en debatt om lärarutbildningen och sexualundervisning.

Radio NRJ, 11 maj: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, intervjuas om *Kådiskollen*.

Sveriges Radio P3 Nyheter, 11 maj: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, intervjuas om *Kådiskollen*.

TV4 Nyhetsmorgon, 11 maj: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, intervjuas om *Kådiskollen*.

Sveriges Radio P4 Extra, maj: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, i samtal med Lotta Bromé om unga och sexualitet med anledning av *Kådiskollen*.

Radio Rix FM, maj: Maria Bergström, RFSU:s förbundskansli, i samtal med Erik och Titti om *Kådiskollen*.

TT-TV, maj: Om *Kådiskollen*.

TV 4 Morgon: Om *Kådiskollen*.

SR P3 Nyheter: Om *Kådiskollen*.

SVT Uutiset, maj: Om *Kådiskollen*.

SVT Rapport, maj: Om *Kådiskollen*.

Radio Metropol, maj: Om *Kådiskollen*.

Radio Prime, maj: Om *Kådiskollen*.

Sveriges Radio P4 Norrbotten, maj:
Intervju med Hans Olsson, RFSU:s
förbundskansli, om hbt-frågorna i
skolan.

Sveriges Radio Gotland, 21 april:
Janne Nordstedt, RFSU Gotland, om
KD-motion om avhållsamt budskap
i skolan.

Sveriges Radio Vetenskapsradion,
tre delar i mars: RFSU:s ordförande
Lena Lennerhed om sexualitetens
historia.

Sveriges Radio P4 Junior, 18 mars:
Relationspanel där Lisa Larsson, RFSU
Stockholm medverkar.

New Tang Dynasty Television (USA),
9 mars: *Women March for Unity in
Sweden*.

SVT Rapport, 8 mars: RFSU:s general-
sekreterare Åsa Regnéér om *barnvagns-
marchen*.

Sveriges Radio P3 Nyheter, 8 mars:
Om *barnvagnsmarchen*.

ARTE, fransk tv-kanal, 16 mars: Om
begränsningar i möjligheten att få be-
frielse från sex- och samlevnadsunder-
visningen av bland annat religiösa skäl.

Sveriges Radio P3: Intervju
med RFSU-kliniken angående
preventivmedelsförskrivning.

TEMAN OTTAR RAPPORT

Februari: *Kampen mot homofobin*

Mars: *Jämställdhetspolitisk kollaps*

April: *Endometriosis*

Maj: *Vård – abort och förlossning*

Juni: *Manlighet – äldre män vill ha närhet*

Augusti: *Papperslösa –fri abort inte självklart i Sverige*

September: *Sex i valrörelsen*

Oktober: *Sverigedemokraterna*

December: *Latinamerika*

Läs artiklarna i arkivet på <http://www.rfsu.se/sv/Sex-och-politik/Ottar-rapport/22-2011>.

UTBILDNINGAR, FÖRELÄSNINGAR,

TEMADAGAR OCH STUDIEBESÖK

FÖRELÄSNINGAR, TEMADAGAR

Sexuell hälsa – en mänsklig rättighet, för Forum sexuell hälsa Göteborg, 2 mars, i arrangemang av Hiv-prevention i Västra Götaland.

Sexual rights, föreläsning vid ITP-kursen *Human Rights towards Gender Equality*, 22 september.

Hbt i skolan för all personal på gymnasieskolorna i Karlstad (ca 700 personer), 8 mars 2010.

Sex- och samlevnadsundervisning, Adlongruppens seminarium (ca 25 personer).

Sexuell hälsa i skolan, *World Sexual Health Day*, Malmö 4 september (ca 50 personer).

Visning av filmen *Sex på kartan*, på konferensen *Sex, unga och skolans roll*, Göteborg 3 november (ca 350 personer).

Sexuell hälsa i skolan, på konferensen SMI-konferens, önskade graviditeter, nov 2010 (ca 20 personer).

Den 12 februari presenterades RFSU:s hbt-nätverk på UD.

Presentation om vikten av en allsidig sexualundervisning för att förebygga hiv med exempel från RFSU:s verksamhet - Internationella hiv/aids konferensen *Rights here rights now*, Wien, 20 juli.

Föreläsning om sexuella rättigheter vid nätverksmöte för RFSU:s partnerorganisationer inom ramverksamheten, 24 augusti.

RFSU föreläste på Vänsterpartiets kvinnopolitiska konferens 13-14 november. Vi talade då om hiv, brott och straff.

Föreläsning om könsrelaterat våld för RHSTEP/BAPSA, Dhaka, 29 november.

Föreläsning om RFSU:s verksamhet avseende hiv och STI med fokus på prevention, 4 december.

Att fråga om våld, föreläsning för barnmorskor och kuratorer vid Västernorrlands ungdomsmottagningar.

På apoteksmässan om RFSU:s verksamhet, 16 deltagare.

Barnmorskeutbildningen på KI (Karolinska Institutet). *Om ungas sexualitet*, april och november, 30 deltagare båda tillfällena.

För ungdomsmottagningspersonal från i Katrineholm. Om förväntningar på killar och kondomanvändning, 25 deltagare.

Hbt i skolan, RFSU Västervik (ca 30 pers), 20 april 2010.

DELTAGANDE I SEMINARIER OCH KONFERENSER

Pride, 26 juli: *Vem har makt över sexualiteten?* Diskussion om makt och sexualitet. Vem bestämmer över sexualiteten? Samtal utifrån konkreta exempel om normer och lagar, religioner och ideologier, definitioners betydelser och begränsningar.

Inför FN-dagen deltog RFSU i *speakers corner* som arrangerades av FN-förbundet. RFSU talade om millenniemål 5 om minskad mödradödlighet.

Hiv, brott och straff, Vänsterpartiets kvinnopolitiska konferens, 13-14 november.

Panelsamtal i riksdagen i samband med visning av filmen *Hur kunde hon*, 2 juni. Arrangör: Riksdagens tvärpolitiska grupp för frågor rörande HIV och Aids.

Panelsamtal på *Världsaidsdagen* i samband med visning av filmen *Hur kunde hon* på Kulturhuset i Stockholm, 1 december.

RFSU modererade konferensen *Rätten till hälsa – hivpositiva och aidssjukas rättigheter i asylprocessen*, 12 november. Arrangör: Hiv-Sverige och Migrationsverket.

När alla barn är välkomna, nordiskt perspektiv på sexuell och reproduktiv hälsa med fokus på förebyggande arbete mot oönskade graviditeter Arrangör: Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen, 25-26 november.

RFSU deltog i ett möte om jämställdhet sammankallat av Deja, Delegationen för jämställdhet i skolan, som var tillsatt av regeringen.

Psykoterapimässan 2010 anordnades av Psykoterapistiftelsen för främjandet av psykisk hälsa genom psykoterapi. Mässan pågick under tre dagar där 110 utställare presenterade sig. Kliniken hade en egen monter som var välbesökt och psykoterapeuterna presenterade fyra föredrag som drog fulla hus. Mässan besöktes av cirka 700 personer.

RFSU deltog på det årliga mötet med FN:s kvinnokommission, dels genom regeringens delegation, dels på det NGO-forum som hölls parallellt 1-12 mars i New York. RFSU:s Åsa Regnér modererade den svenska regeringens side-event vid FN-mötet om vikten av SRHR för jämställdhet. Åsa Regnér medverkade även i ett panelsamtal med titeln *The Beijing Platform for Action & the European Union: An Example of Regional Implementation* arrangerat av European Women's Lobby (EWL).

Liksom tidigare år deltog RFSU i den svenska delegationen till FN:s befolkningskommission. Mötet präglades av tuffa förhandlingar om SRHR men slutade i ett relativt bra dokument. RFSU samarbetade även med de SRHR-vänliga NGO:er som var på plats. Utanför förhandlingsrummet satt även flera anti-abortorganisationer.

RFSU arbetade intensivt under förberedelserna inför FN:s toppmöte med fokus på uppföljning av millenniemålen. RFSU:s generalsekreterare deltog även som rådgivare i den svenska delegationen till mötet. RFSU:s förhoppning var att osäkra aborter skulle lyftas fram som en bidragande orsak till mödradödlighet. Trots tydligt fokus på familjeplanering i slutdeklarationen misslyckades förhandlingarna med att få in säkra aborter såväl som ungdomsperspektiv.

RFSU deltog på *European Development Days* i Bryssel 6-7 dec. Syftet var att bli uppdaterade på vad som gäller inom EU:s utvecklingspolitik och prioriteringar, inte minst på hälso- och jämställdhetsområdet.

RFSU deltog i Eurongos årsmöte och konferens: *Gender and SRHR at the heart of the MDGs* i London 8-9 november 2010.

RFSU höll i en övning för hbt-nätverket i Sydostasien om regionalt samarbete för politiskt påverkan.

RFSU deltog i ett rundabordssamtal om mödradödlighet, mänskliga rättigheter, utvärderingar av insatser och ansvarsutkrävande. Paul Hunt, FN:s fd specialrapportör om rätten till hälsa, höll i det internationella mötet som ägde rum i Geneve den 2:a september. Ett stort antal ledande experter, civilsamhällets organisationer och regeringsrepresentanter möttes för att diskutera mödrahälsa som en mänsklig rättighet. Vikten av förbättrade utvärderingar och metoder belystes också för att hålla regeringar och ledare ansvariga när de inte gör tillräckligt för att minska mödradödligheten.

RFSU medverkade i och samordnade hälsodag på Sida och diskuterade SRHR i svenskt utvecklings-samarbete, 7 oktober.

RFSU deltog i workshop om resolution 1325, jämställdhet och sexuellt våld med Gunilla Carlsson, Sida, UD och enskilda organisationer, 20 maj. RFSU deltog på *Internationella hiv- och aidskonferensen* i Wien, i samarbete med bland andra IPPF, 18-23 juli.

I juni deltog RFSU aktivt i en workshop tillsammans med SRHR-nätverket EuroNGO i Bryssel. En stor grupp av internationella organisationer och medlemmar samlades för att diskutera vad som kommer att hända när både handlingsprogrammet för befolkningskonferensen (*ICPD PoA*) och millenniemålen avslutas 2014-2015. Frågor som lyftes under dessa dagar handlade om hur den internationella SRHR agendan kan föras vidare i en förnyad handlingsplan och på vilket sätt vi tillsammans kan bidra till att de politiska målsättningarna uppnås, förnyas och omvandlas till konkret handling. Denna workshop och samarbetet med EuroNGO under 2010, har nu resulterat i en gemensam strategisk och politisk påverkansplan för att mer effektivt driva frågorna kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter inom det internationella utvecklings-samarbetet.

RFSU anordnade lokalföreningskonferensen, *Sexualpolitiskt påverkansarbete*, 19-21 mars.

RFSU anordnade lokalföreningskonferensen, *Hiv och smittskyddslagen*, 4-5 december.

RFSU Linköping närvarade på *Ungdomsmottagningskonferens*, 27-29 april, på *Konsert & Kongress Linköping* och informerade om RFSU och RFSU Linköpings verksamheter, material och produkter.

Seminarium anordnat av S-kvinnor om våldtäkt, 27 maj (ca 40 personer).

Workshop på höstkonferensen om innehållet i RFSU:s hivpolicyarbete, 5 december.

Maskulinitetskonferens i Oslo, *Konferanse i Oslo 26. og 27. oktober: Hva skal vi gjøre med mannfolka*.

Almedalsveckan, svensk politik:

Sex är politik – men var är ministern?

Seminarium med en panel bestående av representanter från alla riksdagspartier.

Hur förebygger vi sexuellt våld?

Tillsammans med Centrum för andrologi och sexualmedicinskt centrum i Huddinge. Forskare och sakkunniga

presenterade sitt arbete och företrädare för alliansen och de rödgröna diskuterade hur de arbetar för att förebygga sexuellt våld.

Almedalsveckan, internationell politik:

Sex är politik men var är pengarna?

RFSU lanserade sin första rapport om granskningen av det svenska biståndet till SRHR. Rapporten visar att biståndet till SRHR har sjunkit trots ökad politisk prioritering. Rapporten släpptes på ett seminarium där företrädare för regeringen och de rödgröna debatterade och UNFPA inledde.

UTBILDNINGAR

28 oktober, Södertörns högskola, studenter från kursen *Praktiskt utvecklings-samarbete*.

16 december, Teologiska Högskolan, studenter vid programmet i *Mänskliga rättigheter*.

Utbildning om påverkansarbete på ITP-kursen *Strengthening Midwifery capacity* för barnmorskor från afrikanska länder, 21 oktober.

Unga, sex och internet, RFSU Göteborg genomförde en distanskurs genomförd i samarbete mellan Umeå universitet och Ungdomsstyrelsen. Kursen gick vid tre kurstillfällen á tre dagar. Uppdraget

som kom från Ungdomsstyrelsen har medfört en ökad kunskap om internetanvändning bland unga och denna kunskap ämnar kursledarna sprida inom lokalavdelningen.

För familjerådgivningen på Gotland, Bollnäs och Söderhamn anordnades en tvådagars kurs i att möta och arbeta med sexuella problem. Antalet deltagare var 15.

STUDIEBESÖK

Studiebesök från Afganistan via Afganistankommittéen gällande mödradödlighet.

Studiebesök av jurister från Senegal på RFSU genom ITP kurs anordnad av Svenska institutet, 8 juni.

Studiebesök som RFSU-kliniken tagit emot: Representant från positiva gruppen som berättade om sitt arbete, Psykologpraktikant på Psykhälsan, RFSL, Mini Maria Göteborg.

Klinikens handledningsuppdrag: Södermalms ungdomsmottagning, Kurator Barn och ungdomshabilitering, Luleå, Sjukhuskuratorer Stockholms läns landsting, två grupper.

ANTIKONCEPTION

Ton-ARG-utbildningar (Arbets- och referensgrupp för tonårsgynekologi) inom SFOG (Svensk förening för obstetrik och gynekologi) i samband med medlemsmöten

Farg-utbildningar (Arbets- och referensgruppen för familjeplanering) inom SFOG (Svensk förening för obstetrik och gynekologi) i samband med medlemsmöten.

Föreläsning om framtidens preventivmedel med Kristina Gemzell Danielsson

HÖGSKOLEKURSER

Sexologi 15 hp.

Andrologi 7,5 hp.

En utbildning i sexologi med 20 deltagare och 10 kurstillfällen har hållits för Framnäsgruppen. Framnäsgruppen arbetar på uppdrag av socialtjänstnämnder i hela Storstockholm och erbjuder familjebehandling, barn och ungdomsbehandling och familjerådgivning. Utbildningen omfattade 10 kurstillfällen under höst och vårterminen och det var 20 deltagare.

INTERNATIONELLT

ITP-programmet *LGBT and Human Rights*.

INTERNA TEMADAGAR OCH UTBILDNINGAR

Temadag 17 april, *Sex och Funkis*.

Om *Praktiskt och ekonomiskt stöd* till kursledare på informatörsutbildning i Västerås 9 deltagare totalt.

Om *Ekonomiskt stöd till kursledare* på informatörsutbildning på Gotland (ca 45 timmar vardera), 9 deltagare totalt.

Föreläsning på RFSU Stockholms informatörsutbildning om maskulinitet, 10 deltagare.

Föreläsning på RFSU Uppsalas informatörsutbildning, om RFSU:s organisation, 24 deltagare.

Föreläsning på RFSU Västerås informatörsutbildning, om könen och ungas frågor, 10 deltagare.

Föreläsning om abort för lokalföreningen i Gävle.

Föreläsning om abort för lokalföreningen i Uppsala.

Kompetensutveckling och utbildningar som RFSU-klinikens personal deltagit i är bland annat *Utbildning i motiverande samtal, Handledarutbildning, SAPU* 2-årig påbörjad mars 2010, *Unga flickor och läkemedel*, utbildningsdag KSAN, *Anknytning och trauma*, utbildningsdag Alla Kvinnors Hus, *Unga, sex och Internet* arrangerad av Ungdomsstyrelsen och Umeå universitet samt *Om fenomenet prostitution*, Melissa Farley.

Konferenser, föreläsningar och temadagar som RFSU-klinikens personal närvarat vid är bland annat *Temadag om abort*, Barnmorskeförbundet, *Förbundsdialog*, Handikappförbundet, *Fördjupningsutbildning i hbt med fokus på transfrågor*, RFSL, *Sexuellt överförda infektioner – STI - symposium*, Läkartidningen samt Socialstyrelsen, *Nordiska perspektiv på sexuell och reproduktiv hälsa med fokus på förebyggande arbete mot oönskade graviditeter – När alla barn är välkomna*.

NÄTVERK OCH REFERENSGRUPPER

RFSU är sedan ett antal år medlemmar i nätverket Eurongos som samlar europeiska organisationer som arbetar med att påverka politiken gällande sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

RFSU arbetar i nära samarbete med riksdagens tvärpolitiska SRHR-grupp som arbetar för att identifiera, medvetandegöra och driva frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Efter valet i september 2010 har en ny grupp formerats.

RFSU sitter sedan fem år i styrelsen till Concord Sverige som är den svenska plattformen i det europeiska nätverket Concord Europa som samlar europeiska biståndsorganisationer som en påtryckningskanal gentemot EU.

RFSU sitter sedan fyra år med i styrelsen för Guttmacher Institute och har under året samarbetat med dito i workshop för nätverket Voices for Health Rights i Uganda.

RFSU är aktiv medlem i nätverket Forum hiv och aids, som består av svenska frivilligorganisationer som arbetar med hiv och aids.

Samarbetet i det Europiska nätverket Countdown 2015 Europe har inlett en ny projektfas. De 17 organisationer som ingår kommer att fortsätta arbeta tillsammans för att EU, inklusive kommissionen och medlemsländer ökar biståndet till SRHR.

RFSU har varit del i det nätverk som gemensamt drivit kampanjen *Krafttag mot våldtäkt*.

RFSU har under 2010 haft plats i regeringens jämställdhetsråd.

RFSU har aktivt medverkat i nätverket *Rätt till vård*, om papperslösa personers rätt till hälsa.

RFSU har medverkat i referensgrupp för UD:s hälso- och kunskapspolicy för internationellt utvecklingssamarbete under 2010.

RFSU har under 2010 varit aktiva i EFA-nätverket (Education for All) som leds av Unesco. Nätverket är ett informellt nätverk av organisationer som arbetar med och vill uppmärksamma utbildningsfrågor i biståndet, bland annat Rädda Barnen, Svenska Afghankommittén, Lärarförbundet och PMU. EFA är även en del av arbetet med FN:s millenniemål 2 och 3 som handlar om rätten till skolgång och att alla barn ska få en bra utbildning.

RFSU har under året varit med i biståndsminister Gunilla Carlssons referensgrupp gällande *Millenniemål 5* om minskad mödradödlighet.

RFSU är sedan 2006 en av nästan 50 deltagare *Globalportalen*, en mötesplats på internet för människor och ideella organisationer som arbetar med globala frågor.

RFSU medverkade i Folkhälsoinstituttets dialogdag om framtidens folkhälsopolitik för ideella organisationer den 20 maj 2010.

RFSU har under året haft regelbundna kontakter med Skolverket, Socialstyrelsen, Länshälsolaget, Lafa, Malmö stad, Prevu Göteborgs stad, lärarförbunden, forskare m fl intressenter och aktörer på sexualundervisningsområdet.

RFSU är referensgruppsmedlem i Hivrådets kampanj, riktad till unga vuxna.

RFSU deltog i arbetet att tillsammans med UR (Utbildningsradion) ta fram en animerad film om sexualupplysning.

RFSU Göteborg har varit en aktiv del av bland annat MSM (män som har sex med män), WAD-gruppen (World Aids Day), SFI-nätverket och Fryshusets referensgrupp inför *Ungdomskonferensen*.

RFSU-kliniken deltog i medlems- och nätverksträffar med Nationella HIV rådet, Kriscentrum för kvinnor, Centrum för Sexualmedicin och sexologi – möte med psykoterapeuterna, Vasa Bup, RFSL – om deras regeringsuppdrag om hbt-personer som köper och säljer sex, Team för våldtagna, NCK (Nationellt Centrum för Kvinnofrid), Ersta Sköndals högskola, Venhälsan – kuratorsgrupp, Akutmottagningen för våldtagna,

Planeringsdagar med fokus på kvalitetsarbetet tillsammans med RFSU-klinikens planeringsdagar med fokus på kvalitetsarbetet skedde tillsammans med Nätverk för lesbisk hälsa, Ton-ARG (Arbets- och referensgrupp för tonårsgynekologi inom Svensk förening

för obstetrik och gynekologi (SFOG), Farg- Arbets- och referensgruppen för familjeplanering inom SFOG, Lafa, FSUM, Ungdomsmottagningarna i Stockholms innerstad, STD-klubben.

PUBLIKATIONER

RFSU:S PRAKTIKOR OCH ANNAT INFORMATIONSMATERIAL

Slidkransen, svenska, omtryck, mars,
10 010 exemplar samt november,
9 200 exemplar.

Slidkransen, engelska (*Vaginal Corona*),
omtryck, november, 1 000 exemplar.

Kondompraktika för män, svenska,
omtryck, november, 10 000 exemplar.

Kondompraktika för män, engelska
(*Condoms – a user's guide*), omtryck,
november, 1 000 exemplar.

Praktika för analsex, omtryck,
november, 2 000 exemplar.

Onanipraktika, omtryck, juni,
3 000 exemplar samt november,
5 000 exemplar.

Sex på köpet, omtryck, april, 1 000
exemplar.

Fittfakta, omtryck, februari,
2 000 exemplar.

Kukkunskap, omtryck, februari,
2 000 exemplar.

Talking about sex, dvd, omtryck, april,
500 exemplar.

YMEP-folders, nytryck, augusti,
500 exemplar.

Onaniteknik för kvinnor och Onaniteknik för män, omtryck (konvertering från två vhs-filmer till en dvd), april,
1 000 exemplar.

Verksamhetsberättelse 2009, juli,
500 exemplar.

KAMPANJ- OCH VÄRVNINGSMATERIAL

Affischer 300 st och flyers 5 000 st
att använda för informatörsvärkning,
december, december.

Restaurangvykort, *Sex är politik*, inför
valet, juli, 50 000 st rikstäckande till
restaurangställe över hela landet samt
7 000 st för utdelning bland annat
under Almedalsveckan.

Tygkassar 200 st, t-shirt 38 st, tatueringar 500 st, kampanjknappar 500 st, med budskapet *Sex är politik* inför valet, juli.

Under juni-juli fanns RFSU Stockholms vykort med budskaper *När har unga Stockholmare som mest sex?* utplacerade på caféer och andra offentliga miljöer i Stockholm. Vykorten hade tre syften. Att uppmärksamma problemet med att många av Stockholms ungdomsmottagningar stänger under sommaren. Att öka kunskapen om att RFSU Stockholm arbetar med sexualpolitisk påverkan. Att värva medlemmar.

RAPPORTER OCH POLICYDIALOGMATERIAL

Sex är politik. Men var är ministern?
För att synliggöra att det nationella SRHR-arbetet spretar gjorde RFSU för första gången vår egen *Sverigebarometer*. I barometern delades Sverige upp länsvis och vi gick bland annat igenom i vilken utsträckning p-piller subventioneras, hur många ungdomsmottagningar/unga som finns i varje län, antal sexologiska mottagningar, aborttal etc. *Sverigebarometern 2010* kan laddas ner på www.rfsu.se.

Sex är politik. Men var är pengarna?
Rapport om RFSU:s granskning av det svenska biståndet till SRHR mellan 2006 och 2008. Rapporten visar att trots ökat bistånd sjunker finansieringen till SRHR något. Rapporten kan laddas ner på www.rfsu.se.

RFSU påbörjade 2009 ett arbete med att ta fram ett material åt Utrikesdepartementet med syfte att förbättra dialog och kommunikation om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter på svenska ambassader och utlandsmyndigheter. Hösten 2010 var *Dialog för förändring. Ett material till stöd för policydialog om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter* färdigt.

RFSU-Gruppen Malmö publicerade rapporten *Dundermycket sexualundervisning* som bygger på ett pilotprojekt som RFSU-Gruppen Malmö har arbetat med under tre års tid. Rapporten kan laddas ner på www.rfsu.se/malmo.

Rapporten *Socialt behandlingsarbete och sexualitet* som redogör för hur man kan inkludera sexualitet i behandlingsarbete publicerades av RFSU-Gruppen Malmö. Rapporten kan laddas ner på www.rfsu.se/malmo.

MEDVERKAN I MATERIAL

UTGIVET AV ANDRA

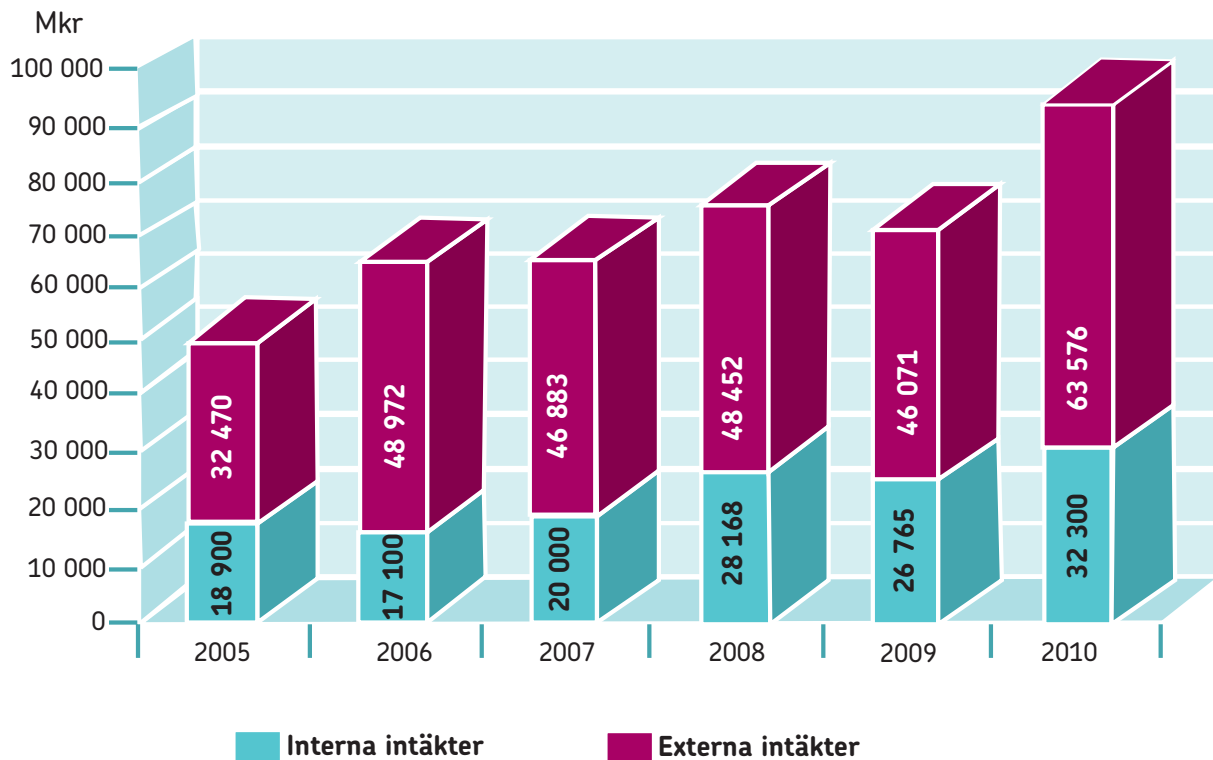
Jack Lukkerz och Elinor Hansson från RFSU-Gruppen Malmö har även skrivit ett kapitel i antologin *Sexologi*, tredje upplagan (2010), *Rådgivning via telefon och internet*. I kapitlet beskriver de hur RFSU arbetar med att möta frågor och tankar om och kring sexualitet via telefon och internet.

En artikel *Time for more accurate terminology – Hymen renamed “vaginal corona”* skrevs av Christina Rogala och Lena Marions för augustinumret av *Newsbulletin* som International Society for sexual medicine ger ut.

ÖVRIGT

RFSU Stockholms tidning, *Sexemplaret*, utkom med två nummer under 2010 fylld med originalartiklar i sexualpolitiska frågor och information om arbetet i RFSU Stockholm. Tidningen skickades till alla medlemmar i RFSU Stockholm och RFSU Uppsala. Därtill delades tidningen ut vid olika utåtriktade evenemang som *Feministiskt Forum* och *V-Day*. Under året beslutade styrelsen att lägga ner *Sexemplaret* i pappersversion på grund av ekonomiska, miljömässiga och tidsmässiga skäl. En elektronisk version av *Sexemplaret* har istället sjuöatts.

RFSU:S INTÄKTER

Den ekonomiska omslutningen av RFSU:s verksamhet 2010 var 96 Mkr. De externa intäkterna kommer bland annat från Sida, Socialstyrelsen/Smittskyddsintitutet, Stockholms läns landsting, Allmänna arvsfonden, Postkodstiftelsen, IPPF, UNFPA och Hewlett foundation. De interna intäkterna kommer från det helägda dotterbolaget RFSU AB som tillverkar kondomer och sexhjälpmedel och intressebolaget Etac AB (40%) som distribuerar och marknadsför handikapphjälpmedel.

RFSU AB erbjuder högkvalitativa produkter inom kategorierna sex och samlevnad samt kropp och välbefinnande. ETAC AB erbjuder produkter för personer med nedsatt rörelseförmåga.

RFSU:S FÖRBUNDSSTYRELSE

RFSU:s högsta beslutande organ är kongressen. Mellan kongresserna leds förbundet av förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen väljs av kongressen och består av tretton ledamöter och högst fyra suppleanter. Styrelsen sammanträder när ordföranden, arbetsutskottet eller minst fem styrelseledamöter begär det och är beslutsmässig då mer än halva antalet ledamöter är närvarande. Styrelsen arbetar i enlighet med de riktlinjer som kongressen har beslutat om. RFSU:s nuvarande förbundsstyrelse valdes i Malmö i maj 2009.

Förbundsordförande: **Lena Lennerhed**, Stockholm.

Ordinarie ledamöter (bokstavsordning): **Alán Ali**, Malmö, **Erik Berggren**, Uppsala, **Michael Berlin**, Göteborg, **Anna Bjurström**, Stockholm, **Ellinor Dahlén**, Stockholm, **Mia Hallin**, HELLVI, Gotland/Uppsala, **Pernilla Johansson**, Stockholm, **Anders Karlsson**, Stockholm, **Christoph Lukkerz**, Malmö, **Emma Wieslander**, Stockholm, **Ulrika Westerlund**, Stockholm, **Carin Olesen**, Göteborg.